

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Egy soros hirdetés 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPLAP

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Szász főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐMUNKÁSTÁRSÁG:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, február 10.

Visszavert orosz támadás a nyugati Kárpátokban.

BUDAPEST, február 9. (Hivatalos.) Lengyelországban és Nyugat-Galiciában nincs változás. Tüzérségi harc folyt.

Erdős hegységben sikerült tegnap délután szövetséges csapatoknak egy oroszok által megrongált védelmezt községet a volói nyeregtől északra több napl harc után elfoglalni. Számos foglyot ejtettünk, sok öszert és hadianyagot zsákmányoltunk.

Kárpáti arcvonal többi részén heves harcok folynak. Nyugati szakaszon több orosz támadás megúsult, miközben háromszáznegyven embert ejtettünk foglyul és három gépfegyvert zsákmányoltunk.

Előrenyomulásunk Bukovinában tovább halad. Vamat megszállottuk. HÖFER altábornagy, a vezérkarifőnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Vama Iewor és Szucsawa vonalában a Kimpolung—Moldawitzai vasut mentén van.)

Csend a vihar előtt.

Berlin, február 9. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér:

Nincs lényeges jelenteni való.

Keleti hadszintér:

Keletporoszországi határon ismét néhány kisebb helyi sikert értünk el. Különböző helyzet változatlan. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A török előőrsök átkelése a szuezi-csatornán.

Konstantinápoly, február 9. Török főhadiszállás következőket közli: Egyiptom ellen operáló hadsereg előőrsé sikeres felderítő utat tett sivatagon át és előretört angol előőrsöket csatorna felé szorította vissza.

Egyes gyalogos csapatoknak Tossam és Serapium között sikerült csatornán átkelni. Angol cirkáló és páncélvonatok tüzelése ellenére csapataink egész napon át foglalkoztatták ellenséget és teljesen sikerült kifürkészniük annak védekezési módjait. Egy angol cirkáló tüzérségi tüzelés folytán súlyosan megrongálódott. Előcsapataink fentartják majd összeköttetést ellenséggel és mindaddig, míg főhaderőnk offenzívába mehet át, csatorna keleti partján felderítő szolgálatot fognak végezni.

Flottánk egy része eredménnyel bombázta Yaltat és egy másik helyen elsüllyesztett egy orosz hajót. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kik halnának meg éhen?

Arad, február 9.

Hogy Anglia a kiéheztetés gondolatát a felszínre vetette, Németországban elmélkedni kezdtek fölötte. Nem, mintha tartanának a kiéheztetést sziszegő fenyegetéstől. De a német alaposság magával hozza, hogy minden ügyet, a mely elébe kerül, valamenyny oldaláról megvizsgál.

Igy jutottak egy érdekes, hogy úgy mondjuk, megdöbbentően érdekes problémához. Németország területén hatszázezer hadifogoly van. Azokon a területeken, a melyek ez idő szerint Németország birtokában vannak, tizenegy millió francia és belga alattvaló van. Ha tehát sikerülne az angol elvetemültségnek Németországot elzárni a világ többi részétől s ha ebben a sátrani elszigetelésben Németországban elfogyna minden éllelmiszer, — éhen kellene pusztulni ennek a hatszázezer hadifogolynak, a kiket ma Németország éllelmez. Ezek pedig Anglia katonái, — igaz, hogy kisebb részben, — az angolok szövetségeseinek, a franciáknak, az oroszoknak és a belgáknak honfitársai. És a körülményekben nem jutna eleséghez a tizenegy millió francia és belga, a kiknek sorsa most össze van nőve annak a német birodalomnak a sorsával, a mely a megszállott területekre rátette a kezét.

Közömbös ez az angolokra nézve? A gondolat nem áll messze a valószínűségtől. A milyen szívesen és bőkezűen áldozta Anglia eddig a harcban a francia és belga katonákat, ép oly könnyen belenyugodnak abba, hogy néhány tizezer angol hadifogollyal együtt ötszázezer francia és orosz hadifogoly is áldozata legyen a pokoli tervnek, a mely Anglia világhatalmát még megmenthetné. És ép oly kevésbé fáj a szíve szövetségesei-

nek tizenegy millió polgári lakosaiért. De vajon Anglia szövetségesei, a franciák és az oroszok annyira odaadták magukat a brit hatalomnak, hogy a kedvéért erre az irtózatoss önfeláldozásra is képesek lennének? A franciák az orosz szövetségeseinek csak az utolsó garasukat akarták odaadni; az angolok kedvéért nem sajnálnák tizenegy millió honfitársukat az éhhalálba lökni?

A kérdés, ismételjük, csak elméleti. A mikor Németországban szóváteszik, Angliát emlékeztetik arra a haremódra, amelyet a burok ellen elkövetett, amikor a burok ágyutüzével szemben a hadifoglyokat és azok feleségeit köttette ki. Németország nem fogja a kiéheztetést első sorban a hadifoglyokon és a meghódított területek lakóin éreztetni, — annál kevésbé, mert attól nem kell félnie. Németország ép úgy, mint szövetségesei bőven el van látva élelemmel s okos beosztással, takarékoskodással kijön belőle, tisztességesen gondoskodik óriási foglyotáborainak ellátásáról és marad arra is, hogy a megszállott területek inségét csillapítsa. A német hadsereg, mihielyt valahol a fegyverek elvégezték a dolgukat, a menekülő ellenség nyomában kenyeret osztogat a meghódított földön. Németország és szövetségesei fegyverrel, katonák ellen harcol s nem akar milliók éhenhalásából győzelmet szerezni.

De Angliának és vele együtt az entente-nak, ha csakugyan gondoltak a Németország kiéheztetésére, eszébe kellett, hogy jusson: mi lesz akkor a hatszázezer hadifogollyal és a tizenegy millió emberrel? Az ő emberikkel, akik tőlük a győzelmet és szabadulást remélik és nem az éhha-

lált! Vagy a legvégső fokon jár a gazság bennük, ha ezt is számításba vették, vagy pedig — és ez az egyedüli mentésük — nem vették komolyan a kiéheztetés mumusát. Hogy Németország se vette komolyan, erre talán nem gondoltak.

Német ujságíró Párisban.

(Az őrzött határon keresztül. — Franciaország megbénult szíve.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 9.

A közönség érdeklődését nem utolsó sorban kelti fel a háború kitörése óta az a kérdés, vajon az ellenséges, a tőlünk oly messze fekvő, kínai fallal elzárt országban most hogy élnek, mint gondolkodnak, remélnék, hisznek az emberek? Az ujságok minden tekintetben igyekeznek a közönség kíváncsiságát kielégíteni, szinte természetesen tehát, hogy mindjárt akad ujságíró, aki vállalkozott a bravuristikára: elmenni az ellenség országába, sőt annak is fővárosába, s annak életéről, gondolkodásáról számolni be. Az első ujságíró, aki erre a nem kevésbé veszedelmes utra vállalkozott, Norbert Jaques volt, a Berliner Tageblatt munkatársa, aki október hó folyamán jutott el Párisba és Londonba. Norbert utazását megkönnyítette az, hogy ő luxemburgi alattvaló, tehát semleges ország polgára. Őt követte a Matin munkatársa, Louis Roger, aki Ausztria-Magyarországot utazta be, volt Bécsben, Budapesten, Szegeden, sőt mint lapunkban megjelent cikkben olvasható volt, Temesvárott, Brassóban, Széchenyiben és — Aradon is. A kölcsönt azonban a németek csakhamar visszaadták: C. A. Bretter, a Vossische Zeitung munkatársa vállalkozott a szó teljes értelmében életveszélyes feladatra s Párisba utazott kerülő úton, ahol hosszabb időt töltött. Bretter érdekes utjáról és tapasztalatairól szenzációs cikksorozatban számol be. Első cikke most jelent meg a Vossische Zeitungban s a következő:

Utközben.

Tizenkét óráig, fészélté óráig tartott az utazás Genfből Párisba. A határon, Pontarlier-

nél lékapsították a két párisi waggont a vonatról s hozzácsatolták a francia-délivasut P. L. M. gyorsvonatához. Hálóközi ugyan nem volt, de másfél órában a kocsik minden fajtája képviselve volt: ennél az „expressznel”, volt alacsony és magas, hosszú nyúlt és rövid, öreg és nagyon öreg. Dijontól félóránnyira tengelytörés történt, negyven perc veszteglés. Különböző is mindenütt menetrendellenes várakozások idegölő mennyiségben. Egyáltalán az idegek! A látszólag rugó nélküli kocsik rázása, a folytonos inkvizitorikus keresztkérdések, a hajlam, hogy minden utazóban kémet lássanak! Hisz nálunk Németországban is élesen vigyáznak, de a határ és vámhivatalnokok mégsem úgy viselkednek, mint az ügyész a vádlottal szemben!

És aztán... épen az én esetem bizonyítja, hogy ez a sok zaklatás végeredményben még sem éri el a célját. Bizonyos, hogy nem volt könnyű Párisba jutni s nem is veszélytelen, de végül mégis sikerült sa valorbei és pontarlier-i snejdig „inspecteur” és „dounier”-ek ép oly hiába pazarolták rám figyelmüket, mint később a gare de Lyon mogorva hivatalnokai.

Utitársam Genftől kezdve egy amerikai volt, aki minden évben Párisba szokott utazni. Kifejeztem előtte csodálkozásomat e furcsa „express” felett s egyáltalán a nagy lassúság felett. Nevetett.

— Én már egyszer utaztam Svájból Párisba, még pedig — októberben! Akkor a gyorsvonati összeköttetés egyáltalán szünetelt s lassu személyvonatokon mentünk részletekben Páris felé. Bernből tíz óra helyett huszonhatig utaztam. Négyyszer vártunk másfél órát, mert sebesültzállományok érkeztek.

Októberben! Ha arra gondolok, hogy nálunk már szeptemberben milyen simán és kifogástalanul funkcionált minden!

Páris nagy pályaudvarainak leg többjének közelében egy-egy hotel, melynek neve „Terminus” A Lyon Terminusban egy öreg főpincér kísér szobámba, sőt a „valet” is, aki mindjárt jelentkezik, a régi szokásokkal szemben szintén idősebb ur, s a „chasseur”, a kifutófiu, aki később néhány ujságot vásárolt számomra, láthatóan még nincs katonaköteles

szóban. A hotelirodában, a korridorokon, az író és olvasószobában csak női személyzetet láttam. A megrendelt fürdő elkészítése másfél óra hosszáig tartott s egyáltalán az egész üzem ugylátszik erre a tempóra volt bevezetve. Megtudom különbben, hogy a Terminusban, mint egyáltalán Páris szállodáiban a rendes forgalom alig harmada, néhol alig negyede maradt meg.

A pályaudvartól a hotelig vezető rövid ut nem hagyott hátra rám semmiféle nevezetesebb impressziót. Most végig megyek a Boulevard Diderot-n, néhány perc alatt elérek a Bastille-térre s körülnézek autóbusz után, hogy a Boul-Mich-re, a Boulevard St. Michel-re jussak, ahol amerikai barátom vár reám. Valaki felvilágosít, hogy az autobuszüzem hónapok óta szünetel: „Par ordre du commandant de Paris”.

Gyalog megyek. A Boul Mich-re s azon túl, a Szajna innenső oldalán, keresztül a Citén-n mindig déli irányban egész az obszervatoriumig. Délután és este pedig ellenkező irányban, az Operától jobbra és balra. S már ez az első nap meghozta a határozott, élesen körvonalazott benyomásokat, amelyeket a későbbi napok csak megerősítettek, mélyítettek.

Paris quand même

„Le peuple femme”-nek nevezte az éles szemű Proudhon honfitársait mintegy hetven év előtt. S megjósolta, hogy a nemzeti karakter nőiessége romlásba fogja dönteni az országot.

A mit január második felében Párisban láttam, hallottam, saját megfigyeléseim alapján tapasztaltam, pontosan összeesik azzal a fejlődési vonallal, a melyet a nagy gazdasági filozófus látó szemei megrajzoltak.

A férfias a francia — vagy legalább is a párisi — lényében, gondolkozásmódjában, érzésvilágában, a nagy világeseményekkel szemben való állásfoglalásában kizárólag a folytonosan fellángoló érzelmek erős kitörésében nyilvánul meg. A hazafiság, a legszébb férfi erény nála csak az exploziók folytonos sora. Nem csordultig telt szívük ömlik ki, nem a lelkesedés a piou-piouk hőstette felett, nem az erősen korlátozott szabadságok megtartása feletti aggo-

Három büszke zászló . . .

Schmidt-Paul német hadnagy, akinek költői tollal megírt hazatéri leírásai messze kimagaslának a sablonos tudósítások közül, a Berliner Tageblatt legutóbbi számában az osztrák-magyar-német fegyverbarátságról ír:

— Fegyverbarát — oly régi-e szó, mint maga az emberiség — így szól a cikk. Bátor szó, amelyet hőség világít meg, hatal koronáz.

A gyermek erről olvas, az ifjú erről álmodik. S soha sem fogjuk — így gondoltuk — elérni. De hogy még is megéltam, lelkem egész mélyéig, úgy érzem, mint akinek megkegyelmeztek.

Nem akarok most a saját hadseregünkben uralkodó bajtársiasságról beszélni, amely ép oly fenségeseen természetes, mint amilyen fenségeseen német.

Nem a sebesültekről és betegekről, akik egymást — mindagy, hogy tiszt, vagy közlegény — a nagy városokban az utcán oly megértő komolyan és barátságosan köszöntik, mert összetartja őket ott kint egy közös haza, amelynek csatamező a neve s egy közös vágy: a győzelem.

Arról a fegyverbarátságról akarok beszélni, amely a legmélyebben érintett, mert messze a hazától, idegen hadsereg közepette volt részem benne, a derék osztrákok és lovagias magyarok, fegyverbarátságáról.

A nagy dolgokban ép úgy megnyilvánul, mint a kicsinyekben.

A Krakó előtti nagy harcokban, amikor a mi német csapataink a császári és királyiak mellett küzdöttek, milyen gyönyörűen nyilvánult meg ez a fegyverbarátság!

Amikor divízióink azokon a nehéz decemberi napokon Raibrót előtt állt s jobbszárnyát átkarolás veszedelme fenyegette, milyen halálmegvetően tartotta fel az osztrák brigád, amely védelmére a hírbelt 597-es magaslaton állt, az oroszok tulajdaját. S viszont, amikor ezt a brigádot már-már lehengerelték, mint rohantak ép idejében a mi csapataink fel segítségükre. És amikor az oroszok a Lososinavölgyében nagy erővel törtek előre, hogy a szövetséges csapatok hátába támadjanak, hej, micsoda magyar ellentámadás volt az Limanowánál, hogy hátunkat felszabadítsa.

Megfordított fegyverrel, puskatussal ment nekik a dübörgő tűz közepette a lóról leszállott honvédhuszárok az ellenségnek. Puskatussal verte ki a hős 10. gróf Nádasdy huszárezred az ellenséget a lövészárkokból, vagy ott ütötte agyon. Kemény napja volt az ezrednek. Parancsnokuk s sok derék vitézük örökre lehunyta szemét. De dicsőséges nap volt, amely mindig tündökölni fog e háború hőstettei között.

Igy vagyunk egymás segítségére a nagy arányokban, ezredeknél, divízióknál, hadseregeknél. De e nagyszerű testvéri érzés hatalmas átszivárog minden egyes emberre is.

Arra a tiroli császárvadászra gondolok, aki egy sebesült német tisztet nem akart a hegyek közt hulló hó s az ellenség prédájára hagyni s három óra hosszáig vitte a hátán, három hosszú, veszélyekkel teli órán keresztül sziklákon, hasadékokon, meredek utakon, hegynek fel, hegynek le...

A magyar huszárok kis tábortűzére gondolok, amely mellé holtfáradtan és éhesen vettem le magamat, arra, hogy a jószívű legények mennyi gondot fordítottak a német bajtárs jólétére, mint hozták oda nekik, akik maguk is csak kevés teával, néhány cigarettával s valami kenyérral védekeztek a hideg és éhség ellen, az utolsó maradékokat is odahozták, hogy szenvedéseit enyhítsék...

Sok csendes, néma képre gondolok, az ütököt után, a lövészárkokban, ahol szorosan egymás mellett feküdtek osztrákok és németek a fegyverbarátságot még a halálban is megtartva...

Különösen egy képre gondolok. Talán jellemzőbb, mint sok más testvéri fegyvertény, amelyekről annyit olvasok. Egy képre, a hajnali szürkületben.

Még köd csüng a völgyek felett. Mi egy őrjáratlalt mászunk a hegyen, a lovakat kantárszárnál fogva huzva magunk után, lehetetlen uton felfelé. Egyszerre felmerül a ködben, az első hajnali napsugár halványan megvilágította, egy osztrák dragonyostiszt. Egyike azoknak a káros, elegáns lovasoknak, akikben olyan gazdag az osztrák-magyar lovasság — vörös nad-

dalom, nem, a kitörések forrása egy határtalan, az értelem minden határát szétromboló, örült gyűlölet.

A céltudatos, tárgyilagos gyűlölet, a mely az értelem élesíti s mindig új, alkalmas módszert teremt az ellenség megsemmisítésére, az pozitív, férfias, alkotó életnyilvánulás. De az újult megnyilatkozásokban naponta és óránként elpuffadó gyűlölet, a mely nem szül mást, csak gyermekek szitkolozását, frázisokkal telt vezérékkel, tribünokról a valótlanságok szöszönését, az a gyűlölet, a melynek nincs átütőereje, nincs célja, nincs mögötte a tudás tartaléka, az a gyűlölet a képzelt legférfiatlanabb valami.

S ez a gyűlölet az, a mely Franciaország dinamikáját ma uralja s gyümölcsöző realitásokkal szemben sikerté teszi a fákat.

S ehhez a gyűlölethez járul az ép oly férfiatlan önámítás, a mely szintoly szarnokian arakodik az országban.

Franciaország ködfátyolon keresztül látja az eseményeket. Annak a ténynek hordereje, hogy a németek szilárdul állnak az elfoglalt francia területeken, az átlag-francia előtt ismeretlen. Nem tud módot a németekkel szemben védekezni, de nem is gondolkodik róla. Folyton szitkosodik, hogy a németek jelenléte besszenyesei a francia földet.

Máskülönbön szilárdul meg van győződve, hogy egy nap bekövetkezik a nagy offenzíva, az előretörés, a mely egyszerre meg fogja szabadítani Franciaországot és Belgiumot Attila hordáitól. Hogy fog ez a esoda bekövetkezni, az a francia problémája, a mellyel különben nem nagyon törődik. De meg fog történni. Joffre majd megcsinálja. Az ő dolga...

Vilmos császár civillistáját hadi jóléti célokra adja. Bécsből jelentik: A Neues Wiener Journal jelenti Berlinből: Jól értesült körökben úgy tudják, hogy Vilmos császár civillistájának tetemes részéről le akar mondani hadi jóléti célok javára. Ez az összeg 45 milliót tenne ki. Ez a nagylelkű adomány a hadi jóléti célok javára szolgáló áldozatkészséget bizonyára fokozni fogja.

rágban, kék, aranyujtásos mentében. Csak a nagy dragonyos sisakja hiányzott. Helyette vérral átitatott kendő van kötve fejére. Lován azonban, amelyet bal kezével vezet, jobbával egy megsebesült német gyalogost támogat.

Amint bennünket meglát, öröm futja át sápadt, kimerült arcát. Felénk int: „Sokkal tovább már nem bírtam volna.”

Ép, hogy átvettük tőle lovát s megsebesült bajtársunkat, amikor ereje rövid időre felmondja a szolgálatot.

Amikor kevés borral és hideg kávéval mindkettőjüket megerősítettük, megtudjuk a következő egyszerű történetet:

Előtte való este ordonánc-lovaglásáról visszajövetve a fiatal osztrák egy erdő tisztása felől lövéseket hall. Elővigyázatosan oda lovalog s egy 3 tagból álló német telefon-patrult lát harcban husz-huszonöt kozákkal, akik leszálltak lovaikról s a németeket orvul támadták meg. Kettő a németek közül elesik, még mielőtt a dragonyostisztnak ideje volna meglepetéséből magához térni. A harmadik azonban — az, a kit magával hozott — egy árokba fekszőve a legnagyobb nyugalommal viszonzozza a minden oldalról mellette elfütyülő lövéseket, úgy, hogy az ellenséges társaság nem meri megközelíteni. A tiszt gyorsan leugrik lováról, megtévesztéstől féltékenységet kiált be hangosan az erdőbe s revolverével lövöldözve beugrik az árokba a német bajtárs mellé. Ott fejt sűrűje egy lövés s néhány pillanatra elkábítja. De amikor magához tér, látja, hogy a esel sikerült. A kozákok elpárologtak.

Uj harcok Flandriában és Soissonsnál.

(Ostende védelme. — Anglia újabb félmillió hadserege. — Az olasz semlegeség védi Páris.)
Tavirat tudósítás.

Berlin február 9.

A Vossische Zeitung jelenti Genfből: A flandriai kedvező időjárás megengedi, hogy a hadioperációknak a part mentén bizonyos fejlődést adjon. Ismeretes, hogy a németek Ostende környékén igen erősen elsáncolták magukat, nem azért, mintha ennek a városnak nagy fontossága volna, hanem azért, mert Ostende Seebrüggeet tedeszi és ezt a várost a németek tengeralattjáró hajóknak biztos bázisává tették. Ez okból itt minden körülmények között tartani akarják magukat. Azok a heves támadások, a melyeket a németek az utóbbi napokban a szövetségesek állásai ellen a nagy harctéren kezdeményeztek, mutatják a roham hatalmát, a melyet a németek előkészítettek.

Tamás Soissons ellen.

Bécs, február 9. A szövetségesek el vannak készülve rá, hogy a németek Soissons felől újból támadni fognak, amit az is bizonyít, hogy már megkezdtek a francia hadállások bombázását Soissons-tól északra. A francia hadvezetőség jelentéssel elítéli azt a tényt, hogy a németeknek sikerült a francia tüzérségi hadállásokat elfoglalniok s csupán annyit valának be, hogy a tüzérségi hadállások számára új helyett kellett választani. Arról sincs említés a francia hivatalos jelentésében, hogy a németek Mont Seigneur körül területet nyertek s ez is arra vall, hogy a franciák helyzete Soissons körül kétségessé vált. (N. W. Journal.)

Német aviatikusok Páris felett.

Bukarest: A Dimineața jelenti Genfből, hogy február nyolcadikán éjjel német aviatikusok bombákat dobtak a párisi Bois-ra és üldözőik elől azután eltűntek.

Ezután mind a ketten közösen bekötözik egymást, az osztrák hadnagy és a német önkéntes, akinek a golyó térdét zúzta szét. A tiszt felemeli a németet a nyeregbe s úgy vándorolnak egész éjszakán keresztül, fáradhatatlanul, mert az önkéntes már sok vért vesztett s jobb kötésre van szüksége.

Közönséges történet, nem kell feltűnést, de mégis annyi hősiesség és önfeláldozás árad ki belőle, mert mindez oly természetesen — hadfiak között.

De ezt a képet soha sem fogom elfelejteni, amint ketten oly testvérösen egyesülve feltáruáltak a kőből, a fiatal osztrák tiszt a véres kötéssel fején gyalog s a nyeregben a sápadt német katona.

„Leutnant Graf... burg” mutatja be magát az osztrák. Vajon nem kellett-e a névhasználat nélkül is Schiller „Graf von Habsburg”-járás gondolni?

Csak hogy ez esetben a fiatal gróf maga is sebesült, hogy nem folyón való átkelésről, hanem hosszú, koromsötét, nehéz éjszakáról volt szó, s hogy még csak nem is pöröl a nyeregben a szentséget, csak egy szimpla önkéntes, egy német néptanító — de így-verbart!

Fegyverbarátság — milyen erő árad ebből a szóból. Rózsaszínű remény, sziklaszilárd hit. Hit a győzelemben.

Három büszke zászló leng a hit előtt. Oly szépen lengeti őket a szél: a fekete-sárga, a piros-fehér-zöld és a fekete-fehér-piros...

Olaszország — Páris megvédője.

Róma. Az orosz lapok azzal fenyegetik meg Olaszországot, hogy elveszítik adriai igényeit, ha nem üzen azonnal hadat a Monarchiának. A Giornale d'Italia erre a fenyegetésre így válaszol:

— Az olasz semlegeség jobban védte Páris, mint a francia fegyverek. Mert mi lett volna, ha a francia seregeket részben lekötözi az olasz határ? Hat hónap óta nem pihentek a francia katonák.

Páris. A Temps olvasóinak egy kérdését terjesztette a hadügyminiszter elé, amely arra irányult, hogy vajon azt a tegeységet, amely már hat hónapja áll a fronton, nem lehetne-e pótlasztoatjakkal felváltani. A hadügyminiszter tagadó választ adott.

Anglia hadfelkészülési bajai.

Genf. Oroszországban elégedetlen hangok emelkednek amiatt, hogy Anglia nem ves, eléggé részt a világháborúban, nagyon eső kény áldozatokat hoz csak s akciója nem elég energikus. Megnyugtatóul most egy felhívatalos eredetű cikk jelent meg az orosz lapokban, amely szerint Oroszország és Franciaország tisztában voltak azzal, hogy háború esetén Anglia fegyveres támogatására számíthatnak. Varrakozásukat a bekövetkezett események miatt is sajnálták, mert Anglia millió hadsereg kiképzésébe fordított belső haladéktalanul. De miután Anglia nem katonállam, nemcsak be- teget kell kiképeznie, hanem előbb még gyar- rakat is kellett létesíteni fegyverek és muníciók készítésére. Ez természetesen mind időt vett igénybe s emiatt haladt lassan előre a hadsereg kiképzése.

Félmillió új angol katona.

London, február 9. (Rómán át.) A Daily Telegraph jelenti, hogy Asquith miniszterelnök a pártklubban kijelentette, hogy a háborúban köpözték ki teljesen és most szerelnék fel egy új félmillió hadsereget, amelyet minden perc- ben át tudnak vinni az európai harctérré.

Rotterdam, február 9. Asquith angol miniszterelnök az alsóházban kijelentette, hogy február 4-ig az angolok a nyugati harctéren száznegyezer embert veszítettek.

A hadügyi államtitkár rámutatott arra, hogy az angol repülőgépek milyen kiváló szolgálatakat teljesítenek és kijelentette, hogy a toborzás eredménye kielégítő. A háború tartama óta vonatkozólag nem akart nyilatkozni és kijelentette, hogy a béke feltételeit a szövetségesek fogják megszabni. A nemzet méltónak mutatkozott multjához és oly dicső haditetteket vittek véghez, mint eddig még sohasem.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 257
melőkhatalom	— 151
szolgálati és hirdetés osztály	— 151
nyomda	— 151

Semleges lobogó mögé menekül Anglia.

(Az új tengeri „hadüzenet”. — Amerika tiltakozása.)

Távirati tudósítás.

Berlin, február 9.

Kielben Köster tengernagy az angol-német tengeri háborúról előadást tartott, amelynek befejezésül ezeket mondotta:

— Ugy látszik, az angolok kalmár-szelleme immár tengerészetüket is átította. Anglia anyagi előnyökért verekszik, nem becsületéért. Nekünk veretlentül kell állnunk szárazon és vizen és kiküzdeni a dicsőséges békét, a mely megingatja Anglia világhuralmát.

Huszonegy hajó elveszett.

London: A London News huszonegy angol és francia hajót sorol fel, amelyek hiányoznak.

Anglia készül a tengeri háborúra.

London, február 9. Neil Primrose, az új külügyi államtitkár az alsóházban a hozzáintézett kérdésre azt válaszolta, hogy a kormány már közölte mily változtatásokkal alkalmazná a londoni deklarációt a háború tartamára. Szemben Németország új kijelentésével, hogy a tengeri háború szokásait és jogait mellőzni akarja, az angol eljárás további megváltoztatása válik szükségessé.

Stockholm. A Sydsvenska Dagbladet-nek jelentik Londonból: Valamennyi angol kikötőben lázas munka folyik, a mit a német bejelentés következményének kell tartani. Az angolok megjelölt határidőn belül annyi árut akarnak elszállítani rendeltetési helyére, a mennyit csak lehet. Az uton levő hajók kapitányait drónélküli táviróval felszólították, hogy a lehető leggyorsabban vigyék hajójukat hazai kikötőbe. A német bejelentést általában valószínűsítő hadüzenetnek tekintik és meg vannak győződve arról, hogy a német haditengerészet keresztül tudja vinni azt, a mit bejelent.

Az Egyesült Államok és a semleges lobogó eltulajdonítása.

Milano. A Corriere della Sera jelenti Newyorkból: A szenatusban javaslatot terjesztettek elő, hogy az Egyesült Államok fejezze ki tiltakozását, amiért az angol Lusitania hajó visszaélt a semleges lobogóval.

Berlin. A lapok megállapították, hogy az esetben, ha Amerika eltűri a zászlójával üzőt angol visszaélést, a német tengeralattiaknak lehetetlen lesz megkülönböztetni a semleges hajókat az angoloktól.

Dánia két tűz között.

Kopenhága. A Politiken írja: A német tengeri háború növekvő hevessége mellett Dániának, amely két halálos ellenség közé van szorítva, egyedüli kötelessége, hogy mindkét oldallal szemben tanúsított megtámadhatatlan viselkedésével becsületes semlegességét őrizze meg.

Az angol aknarengő.

Stockholm, február 9. Az Aftonbladet jelenti Amsterdamból: A háború kezdete óta 234 akna vetődött a németalföldi partokra. Legtöbbje angol eredetű volt.

Stockholm, február 9. Az Aftonbladet jelenti Krisztianiból: Norges Aunoncedidende jelenti, egyik Angliába hajózó norvég gőzös közel a norvég parti vizekhez 12 darab akna mellett haladt el. Erről azonnal értesítették a tengerészeti hatóságot. De mivel az aknák a

parti vizek határain kívül usztak, előbb a tengerészet főnökét értesítették. Ez úgy határozott, hogy nem szabad az aknákat kihalászni, amíg parti vizekbe nem értek. A főnti újság ezt az eljárást oktalannak mondja. Hiszen azonnal ártatlanná lehetett volna tenni az aknákat, ahelyett, hogy halászbárkák és gőzösök veszedelmeként tovább uszni hagyták őket. Az aknák legtöbbször össze volt kötve, egy részük azonban egyenként uszkált.

Fábry Sándor dr. a vasutasok munkájáról.

(Az Acsev a háboruban. — Magyar vasutisigazgatók nyilatkozatai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 9.

A magyar vasutasok lapja, a Vasutas-Szövetség megkérte a magyar vasutak vezetőit, hogy nyilatkozzanak a magyar vasutasoknak a háború alatt tanúsított magatartásáról és teljesítményeiről. Elsőnek Tolnay Kornél, a Máv. elnökgazdája és Pulszky Garibaldi, a Kassa-Oderbergi Vasut vezérigazgatója tettek nyilatkozatot a vezetésük alatt álló vasut alkalmazottainak nagy és elismerésreméltó munkájáról. A lap február 1-én megjelent száma pedig a legnagyobb magyar vidéki vasúttársaság, az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak vezérigazgatójának, Fábry Sándor dr., volt főispánnak nyilatkozatát közli. Ez az igazán lelkes hangú és az alkalmazottak iránt érzett szeretettől áthatott nyilatkozat újabb bizonyítéka annak, hogy mennyire méltányolja a szolgálati felsőbbség a vasutasoknak a mostani nehéz időkben kifejtett hatalmas munkásságát és minden e téren megnyilatkozó hazafias magatartását.

— Anélkül, hogy hazánk bármely más közgazdasági, társadalmi, vagy szocialisztikus intézményének érdemeit kisebbíteni akarnám — így hangzik Fábry Sándor dr. nyilatkozata — nyíltan vallhatom ama meggyőződésemet, hogy életünk e nehéz óráiban a katonaság gígaszi munkája mellett a vasutak fejtették s fejtik ki a leghatalmasabb, legnehezebb munkát, mert az ő munkásságuk szorosan összekapcsolott és együttthaladó a katonaság tevékenységével. Nehéz hivatását a vasut csak akképen képes — mint a tények igazolták — hiánytalanul elvégezni, ha eleven, folytonos és mindig fárasztó feladatait oly személyzet végzi, mely munkájába szeretetet, odaadást, lelkesedést tud belevinni, amely személyzet kötelességét öntudatosan, hazaszeretettől áthatva teljesíti, tudva azt, hogy munkájával míg egyrészt a leghatalmasabb segítőtársa a hadvezetésnek, másrésztől nélkülözhetetlen szerve a polgárság sokoldalú igényei kielégítésének.

A vasutak rendszerinti munkásságában a munkák természeténél fogva folytonos változások, eltulodások, nehézségek állottak be és ezeket a nehézségeket legyőzni, a felmerült új feladatokat megoldani kellett akkor is, amikor a személyzet egy része hadba vonult s megcsökkent létszámmal kellett a dolgokat elvégezni. Hogy ily viszonyok dacára is a nagy óriási gépezet teljes eredménnyel végezte az egész országban feladatát, az csak úgy volt lehetséges, hogy a vasutasság hivatásához megkívánt intelligenciával, hazafias, odaadó buzgalommal rendelkezik és feladatait egyszerűtettel és lelkesedéssel végzi.

— Rendkívüli idők, rendkívüli értéket hoznak napfényre s míg eddig csak nekünk, kik a vasutasság lelkében élünk, adatott meg a mód e rendkívüli értéket megismerni, ma a nagyközönségnek, hazánk minden polgárának

szeme előtt is ott lebeg a szárnyas kerék impozáns értéke.

— Rendíthetetlen hittel bizom fegyvereink diadalában s ép azért már ma hinni merem, hogy abból a virágból, melyet hazánk polgársága diadallal visszatérő hadseregünk elé fog szórni, jutni fog az elismerés jeléül a magyar vasutasságnak is.

— És az a vasutasság, mely erre az elismerésre minden külön buzdítás nélkül saját erejének tudatosságából érdemessé tette magát, ne várjon buzdító szót, de cselekedjék jövőben is úgy, ahogy arra becsületes magyar vére, munkaszeretete és kötelességtudása önmagától eddig is sarkalta. És hiszem, remélem és tudom, hogy így is fog cselekedni.

— Specialiter szólva az Aradi és csanádi egyesült vasutakról jelzem, hogy annak aránylag csekély számú alkalmazottáiból mintegy 200 vonult be eddig hadi szolgálatra. Közülük többen már vitézségi érmet kaptak, sajnos többen el is estek és megsebesültek. Amint a harotéren lévők hősiességgel teljesítik szolgálataikat ott a harotéren, úgy az itthon lévők is teljes odaadással teljesítik itteni szolgálataikat oly módon, hogy a hadvezetés érdekeinek és a nagyközönségnek kiszolgálása a mostani nehéz megpróbáltatások között is mindig pontosan és magas rendeltetésének megfelelőleg teljesített és teljesítettik.

Török támadás a Kaukázusban.

(Elérték a suezai csatornát a törökök. — Bulgária átengedi a román hadianyagokat.)

Távirati tudósítás.

Berlin, február 9.

Pétervári jelentések szerint a törökök a Kaukázusban tizenöt hadosztálylyal megerősítve ismét hevesen támadnak Oltynál, a tengerparti magaslatocon.

Konstantinápoly, február 9. A török lapok haditudósítói jelentik Iszhanból:

A Torpit-hidnál és Karnvasz községnél a legutóbbi hét-nyolc nap alatt az oroszok több ízben kíséreltek meg a támadást a törökök ellen, azonban mindannyiszor kénytelenek voltak jelentékeny veszteségekkel visszavonulni. A legutóbbi harcokban az oroszok a Torpit-hidtól ötszáz és Karnvasz alól háromszáz halott hátrahagyásával vonultak vissza. A visszavonult orosz csapatok utjukban több mohamedán falvat felgyújtottak és a lakosságot irgalmatlanul leölték.

Törökök a suezai-csatornánál

Milano. A Secolo szerint a Suez-csatornánál heves ágyuharc folyt. A törökök súlyosan megrongálták a Hardinge angol hajót. Egyes török előcsapatoknak Tossium és Serpium között sikerült a csatornán átkelniük.

Románia hadiszállítási Bulgárián át.

BUKAREST. A bolgár kormány megengedte a Dedeagacsba érkezett román hadianyag átszállítását.

Orosz álom — Konstantinápolyról.

Pétervár. A „Rjecs” veszedelmesnek mondja, ha az angolok és franciák előbb érkezének Konstantinápolyba, mint az orosz hadsereg. (Vajon hogyan akar egyáltalán eljutni az orosz hadsereg Konstantinápolyba? Kis-ázsian át? A Balkán felől? Kisázsia útja a Kaukázusban nemcsak megrekedt, hanem egyesesen hátrálással lett. A Balkán felé magyar katonák fegyverétől nem juthat. Így csak a levegőben repülve remélheti Konstantinápoly elérését.)

Mit tudnak a háborúról az aradi siketnémák?

(A besorozott siketnéma. — Látogatás egy érdekes intézetben.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 9.

Az a kérdés vetődött föl bennünk, hogy vajon van-e gondolkozni tartó ember ebben a városban, akinek nincs tudomása az országunkat felidülő háborúról? Akinek a látó-halló, vagy beszélni érkekei épek, azok föltétlenül tudnak a féjesztendő óta pusztító vérzivatarról. De ugyan érkekelni tudják-e a világtörténelem legnagyobb eseményeit azok a szerencsétlen teremtesek, akik nem hallanak s nem beszélnek? Vajon mit tudnak a világháborúról a siketnémák?

Bölkörestük a Rákóczi-utcában levő aradi siketnéma intézetet, ahol Arad-, Békés-, Bihar- és Csanádmegye szellemileg nyomorék gyermekeit képezi ki nagy ambícióval a derék tanári kar és velük *Eliás* Jakab igazgató. Az intézet nyolc osztályát át oktatja a növendékeket és vannak, akik csaknem teljesen megtanulnak beszélni mire a nyolcadik osztály végén az iskolából kikerülnek.

— A mostani tanévben — mondta az igazgató — hetvennégyen iratkoztak be a négy vármegyéből. A tanítást csak októberben kezdtük meg, mert az intézet egy részét katonai célokra rendezték be. A tanév elején a nagyobb növendékeknek mindjárt a háborúról kezdtünk előadást tartani, megismertettük velük a világháború okait és várható eredményeit. A gyerekek nagy fogékonyságot mutatnak a vonzó téma iránt és meglepően értelmes feleleteket adtak.

A siketnémáknak a háború iránt való fogékonyságát bemutatandó, az igazgató beszélt hozzánk két kis leányt; az egyik *Csuvar* Viktoria harmadik osztályos 11 esztendő, gombos cipős, kissé kancsal leányt, meg egy első osztályos, sápadt, kender hajju, papucsos gyermekleánykát. Az első osztályos *Hanyec* Mariska még semmit se tud a háborúról, mert csak a legkezdetelegesebb szavak birtokában van. Ellenben *Csuvar* Viktoria már élénken érdeklődik a világ minden táján pusztító öldöklés iránt. Az igazgató megkérdezte tőle:

— Viktor, tudod-e, hogy most háború van?

— Igen, most háború van. Mondta tanító ur.

— Mit csinálnak a háborúban?

A leány elővette a botomat és a puskamódjára a vállához emelte, mintha célozna.

— A háborúban lőnek.

A vizsgát azonban a gyermek nem annyira beszédével, hanem írásbeli dolgozatával állotta ki. Tanítójuk egyik iskolai feladatnak a háborút választotta és a növendékekre bízta, hogy mit irjanak róla. *Csuvar* Viktoria ezt fogalmazta:

1915. január 15. — Pfanzernek a testvére elment a háborúba.

Most háború van. Pereinek az apja is elment a háborúba.

Nagyon sok katona elment a háborúba.

A magyar katonák puskával és ágyúval lőnek.

A szerb és orosz katonák is lőnek puskával és ágyúval.

A szerb és az orosz katona rossz, mert lop.

Nagyon sok orosz katona és kevés magyar katona van.

A magyar katona bátor, nem fél. Az orosz katona fél.

Lajos azt mondta, hogy a német katona a legerősebb.

A magyar katona és a német katona barát.

A szerb, az orosz, a francia, az angol és a belga katona nem barátunk, hanem ellenségünk.

A német császárnak a neve: II. Vilmos.

A magyar királynak a neve: I. Ferenc József.

De még ennél is formásabb dolgozatot készített *Velackai* Irma, aki már a hetedik osztályba jár és igen szorgalmas tanuló, olyan költői leírását adta Magyarországnak és a magyar katonák hősiességének, hogy bámulatra ragadta tanítóit.

A tizenhat esztendő K. Istvánnak a bátyja elesett a háborúban. A siketnéma fiúk nagy részvétel vették őt körül és vigasztalni kezdték. Ravasz vigyorgással hebegte a gonosz gyerek:

— Ne sajnáljatok engem. *En örülök*, hogy a bátyám elesett, mert most már az apám vagyonából több jut nekem.

Az igazgatónak tudomására jutott az embertelen kijelentés és jól megdorgálta a fiút.

Hoffmann Sándor aradi fiuval érdekes eset történt. A fiu elvégezte az aradi siketnéma intézet nyolc osztályát és csaknem tökéletesen megtanult beszélni. Természetes azonban, hogy a hallása semmit se javult és a beszédben is akadozott. Két évvel később besorozták katonának. A fiu folyton erősítette, hogy ő süket s hogy csak akadozva beszél, a sorozó orvos azonban szimulálásra gyanusnak találta. *Hoffmann* be is vonult és két hónapig katonáskodott. Örült neki, hogy még esetleg háborúba is elvihetik. A szülei azonban nem engedték, hogy ott maradjon. Az anyja elpanaszolta a dolgot a siketnéma intézet igazgatójának s mivel a fiu bizonyítványa közben a szülőknél elkallódott, kaptak új bizonyítványt. Ennek segítségével *Hoffmann* Sándor megszabadult a katarói vartüzér osztagból. Kissé szomorúan tért haza és boros arccal panaszolta *Eliás* Jakabnak:

— Miért nem engedtek ott maradni. Olyan szép piros egyenruhám volt.

A kiszuperált vartüzér aztán elmondta, hogy a kiképzésnél egészen jól ment a dolog. A vezényszavakat nem hallotta ugyan, de mindig utána csinálta a szomszédjainak a gyakorlatokat. Az altisztek igen jól bántak vele, mert tudták, hogy siketnéma.

VIDÉK.

A kisjenői Kaszinó közgyűlése. Február 7-én tartotta a kisjenői Kaszinó ez évi tisztújító közgyűlését, amelyet Vörös Imre helyettes-igazgató vezetett, aki *Kokas* József kisjenői igazgató távozása óta egyedül látta el dicséretes buzgalommal az összes igazgatási és irodai teendőket. A megejtett választás különben meglepetésszerű eredménnyel végződött, amennyiben a Kaszinó két régi tagja a választmányból kibukott. Megválasztották igazgatónak *Csukay* Gyula főszolgabíró, aligazgatónak *Riszdorfer* Gyula társulati főmérnököt. Új tagokul a két eltávozott és két kimaradt tag helyett a választmányba beválasztottak: *Helm* Ottó uradalmi inspektor, *László* Dezső járásbíró, dr. *Glück* Géza ügyvéd és *Adám* György takarékpénztári cégvezető.

Tolnai János dr. halála.

(Az ügyvédi kamara intézkedései alelnöke elhunyt alkalmából. — Alapítvány Tolnai János dr. emlékére.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 9.

Tolnai János dr. váratlanul bekövetkezett, tragikus gyorsaságu halála mély megdöbbenést és őszinte részvétet keltett Aradon. Az a tisztelet, nagyrabecsülés és szeretet, amellyel az aradi közélet nagy jellemű, tevékeny és kiváló munkását tekintették, most benső és megilletődött részvét alakjában nyilatkozik meg. Kevés polgára van a városnak és kevés városnak van olyan polgára, akit annyira osztatlan, nagy erővel feltörő részvéttel gyászolnak meg, mint Arad gyászolja Tolnai János dr. elvesztését.

A testületek és intézmények, amelynél Tolnai dr. hasznos és eredményes munkát végzett, amelyek életéhez az elhunyt hozzáfört, fekete zászló kitűzésével adnak kifejezést gyászuknak. Megjelent a gyászlobogó a megyei takaréknál, a Lloyd, az ügyvédi kamara épületén, az Aradi butoriparosok szövetségének üzlete fölött és mindezek a testületek, valamint a magánosok is részvétnyilatkozatokkal halmozták el a mélyen sujtott családot. Nyomasztó hatással van a haláleset híre a törvényhatóságra is. A törvényhatósági bizottság tagjai őszinte gyászal gondolnak elvesztett társukra, akinek helye a közgyűlési teremben holnap és ezután mindenkor üresen marad, szava nem hangzik fel többé az oszlopok között.

Az ügyvédi kamara, amelyet hat hónap óta teljesen Tolnai János dr. alelnök vezetett és irányított, már ma délután 5 órakor rendkívüli ülést tartott, hogy intézkedéseit megtegye. Az ülésen *Trutia* Péter, mint a választmány legidősebb tagja elnökölt. Meghatott szavakban jelentette be azon csapást, mely az ügyvédi kart Tolnai János dr. kamarai alelnök elhunytaival érte. Méltatta az elhunyt tevékenységét, érdemeit és indítványára a választmány elhatározta, hogy az elhunyt érdemeit a mai ülésről felvett jegyzőkönyvben megörökíti. A kamara külön gyászjelentést boesát ki és azt megküldi a kamarai tagoknak és az ország összes ügyvédi kamaráinak, az elhunyt ravatalára a kamara nevében koszorút helyez és az elhunyt családja előtt pedig küldöttség útján fejezi ki részvétét. A temetésen, melyen az ügyvédek testületileg vesznek részt, *Jancu* Kornél dr. választmányi tag fog az ügyvédi kar nevében beszélni. A kamara koszorúján kívül az aradi ügyvédek külön koszorút helyeznek nagyrabecsült és kiváló kartársuk ravatalára.

A választmány végül az elhunyt Tolnai János dr. ügyvédi irodája részére a család kívánságára *Schütz* Henrik dr. aradi ügyvédet rendelte ki gondnokul.

Az elhunyt barátai és tisztelői körében az az elhatározás fogalmazott meg, hogy Tolnai János dr. emlékét ez aradi izraelita hitközség-nél jótékony rendeltetésű alapítvánnyal örökítik meg. A Tolnai János dr. nevét viselő alapítványra már az első napon 495 korona gyűlt össze a következő adományokból: *Fodor* Gyula és neje 25 korona, *Tenner* József és neje 20 korona, *Deutsch* Andor és neje 20 korona, *Leopold* Zsigmond és neje 30 korona, *Löbl* Gyula és neje 25 korona, *Goldschmidt* Sándor és neje 30 kor., *Ottenberg* Tivadar és neje 30 kor., *Pálmay* Lajos 20 korona, *Stein* Zsiga 10 korona, *Schreyer* Viktor és neje 25 korona, *Schütz* Henrik dr. 20 korona, *Eles* Béla dr. 20 korona, *Aradmegyei* takarékpénztár 50 korona.

Parcellázóbank 20 korona, Lusztig Ármin és neje 20 korona, Holländer Ignác 10 korona, Löffler Jakab 20 korona, Kell László dr. 20 korona, Werner Miksa dr. 20 korona, Goldschieber Albert dr. 10 korona, Seidner Frigyes dr. és neje 20 korona, Sugár Károly 20 korona.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZELET.

Színházi műsor:

Szerda: Lili, operett.
Csütörtök: Államtörök ur.
Péntek: Éjfélok 12-től 1-ig, operett. Bemutató előadás.
Szombat: Éjfélok 12-től 1-ig.

* A színház hírel. Az államtörök ur. Hosszu pihentetés után ismét gyönyörűséggel nézhetjük a Víg-színháznak ezt a minden héten szellemes műsor darabját, a mely teljesen új bemutatással kerül színpadra csütörtökön, a címszerepben Szendrey igazgatóval, partnere L. Kiss Mária lesz, a többi szereplők Heppessé, Várnay, Benkóné, Delli stb. — Éjfélok 12-től 1-ig. A legközelebbi színpadra kerülő új operett próbái töltik be az egész munka időt, egy szintén a szabó műhelyben is lázasan dolgoznak a darabban megjelenő éjjeli madarak jelmezein. Ezen előadásban lép fel először a társulatnak újonnan szerződött tagja, Szabó Milly, a ki már a próbákon részt is vett. Az előjellekből ítélve, bájos jelenség és kedves meglepetés lesz a közönségnek. Az újdonság főszereplői Pataki Vilma, Szabó Milly, K. Pongrácz Matild, Benkóné, Járni, Gyöcs, Barics, Polgár, Kertész, Virág stb. — Nagy tarsangi művész estély. Folyó hó 15-én, 16-án nagy és érdekes, csupa újdonságokból összeállított művészestélyt rendez a társulat, melynek keretében Miss Seheba a világhírű női Fregoli is fel fog lépni.

* Dráma a galíciai harcmezőről. (Az Apolló színház új műsora.) Mint minden eszen a világon, a kinematográfia is igyekszik a mai történelmi időkhez alkalmazkodni. Az aktuális harcéri főlvételeken kívül egymásután bocsátják ki a filmgyárak azokat a drámai képeket, amelyeknek cselekménye a háború miliójében játszódik le. Az aktuális tárgy képek közül is jóval kiemelkedik „A házaló” című nagykonceptiójú dráma, amelynek meséje bennünk, magyarokat közelről érint. A mi harterünkön, Galiciában történik a rendkívül érdekes s izgalmas cselekmény, amelynek a vezérmotívuma természetesen a háború. Minden egyes jelenetében fölemelően szép és megkapó ez a háború, amelynek értékét kétségtelenül növeli, hogy az egyik főszerepet Schildkraut, a híres színész kreálja. Szerdán és csütörtökön mutatja be az Apolló-színház „A házaló”-t s ugyanakkor kerül bemutatásra az „Éva fürdőkosztümében” című 3 felvonásos szellemes vígjáték, amelyben természetesen — ez már a címéből is következtethető — szeliden pikáns részletek is vannak. Az új műsornak még egyéb újdonságai is vannak.

* FFI, a garnizon kedvence. (Katonai vigjáték az Urániában.) Hozzászoktunk ahhoz, hogy mindenkor drámákban látjuk szerepelni a katonaságot. Most az egyszer egy kis garnizon bájos vidám életét kapjuk egy művészi tökéletességű filmen. Fifirol, egy ennivaló masamodorról szól a mese, ki az egész garnizont magába foglalja és végül az öreg ezredest is leszedi a lábáról. Persze, most már a többi tiszt urnak be kell érnie azzal, hogy az eszedes ur vénülő leányainak csaphatják a szelet. A vigjáték pompás meséjét olyan elsőrangú művészek játsszák meg, mint Wanda Treumann és kitűnő partnere Viggo Larsen, kik igazán tökéletes élvezetet nyújtanak alakításukkal. A kis város minden felszűrése, a katonai élet minden naiv komikuma találó, de nem erős vonásokkal van jellemelve és érezzük, hogy amit eljátszanak az valóság, élet.

* Tilosban... az Uránia legközelebbi szenzációja.

* Felhívjuk a közönség figyelmét Kerpál István 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

Tul vagyunk a háború nehezebb felén.

(Az orosz hadseregek elhelyezkedése. — Nem érvényesül a számbeli fölény.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 9.

A Pester Lloyd katonai szakértője a következő érdekes cikkben foglalja össze a háború eddigi eseményeit, melyek jogos reménységgel tölthetnek el küzdelmünk további sorsa iránt:

— Második félve szövetségesek lengyel-országi és galíciai küzdelmének az orosz túlerő ellen — mint azt vezérkarunk utolsó jelentéséből hírtl adták — kárpáti csapataink új és sikeres támadásaival kezdődött. Az oroszok nagyarányú novemberi offenzívájának teljes összeomlása után a mi és a német csapatok által december közepén elfoglalt harcfront az északkeleti határon attól kezdve január végéig lényegében változatlan maradt. Nemesak a mindig túlerőben lévő ellenség ellen, amely közbe folyton új erősítéseket is kapott, hanem egy abnormális tél minden félelmetes akadályával is meg kellett küzdenünk katonáinknak. Ezekben a hosszú, nehéz hetekben megrendíthetetlenül helyt kellett állnunk és helyt álltunk. Az ellenség az egész idő alatt sehol sem tudta érvényre juttatni számbeli fölényét.

Most, a második félév kezdetén az operációk heves folytatása állott be. Milyen kilátásokkal indulunk a háborúnak eme további korszakába?

November közepe felé az oroszok erőiket egyrészt a keletporoszországi határon, másrészt Lengyelországban, a Visztulától északra és délre, valamint Galiciában több csoportban gyűjtötték össze. Felvonultak:

A X. orosz hadsereg — nyolc-klene hadtestből álló — ez alkotta Kelet-Poroszország felé az északi szárnyat, Schirwindt és Bialla között;

Az I. orosz hadsereg három vagy négy hadtesttel és több lovas hadosztállyal Kelet-Poroszország déli határa és a Visztula között Mława és további irányban Thorn ellen nyomult.

A II., V. IV. és IX. orosz hadseregek — összesen körülbelül huszonöt hadtest sok lovashadosztállyal — elérték az Uniewo Zdunska-N. Radomsk vonalat Krakótól északra és ezen a vidéken megállottak.

A többi orosz hadseregeknek az osztrák-magyar csapatok ellen Galiciában kellett felvenni az offenzívát. Az oroszok szándéka az volt, hogy Lengyelországban erőszakolják ki a döntést, emellett szólt az a körülmény, hogy legnagyobb tömegeiket a Visztulától nyugatra lévő aránylag kis területen gyűjtötték össze a sziléziai határ ellen.

A szövetségesek feladata az volt, hogy az oroszok főerejével szemben hasonlóképpen összehozzanak minden egyébütt nélkülözhető erőt. Dél-Lengyelországban, Krakó környékén és a felső-szilésiai határon erős — osztrák-magyar és német csapatokból összeállított — csoportot alakítottak. Ugyancsak erős német csoportot gyűjtöttek össze a határon Wreschen és Thorn között Mackensen tábornok vezérsége alatt.

Nyugat-Poroszország védelmére a Visztulától északra, Strassburg-Soldau vidékén koncentráltak német csapatokat.

Wloclawecnél, Kutnónál és Dombienél vereséget szenvedtek az oroszok, amelyek következtében kényszerülve voltak centrumuk jobb szárnyát — a második hadsereget — a Ldunska—Kasimiers—Strykow vonalra visszavonni. A második és ötödik orosz hadsereg

reg balsarkerei után a Lodz körüli szűk területre volt összehozva. Itt mind a két hadsereget több oldalról körülvezték és már úgy látszott, hogy teljes megsemmisülésük elkerülhetetlen, mikor a legutolsó pillanatban mégis sikerült rendkívül veszélyes helyzetüket megmenteni. Kelet-Poroszországból ott nélkülözhető nagy erőket az orosz hadvezetőség vasúton Varsón keresztül Skierniewice környékére tudott szállítani.

Egy pillanatra úgy látszott, mintha ekkor a németek számára vált volna veszélyessé a helyzet Lodz körül, de hála a német vezetés elhatározottságának, ezek a harcok is szövetségünk teljes sikerével végződött. A vasgyűrűt, amelyet az oroszok Lodznál a Mackensen hadsereg köré akartak fenni, szétugrasztotta ez a hadsereg és újból tizenkétezer foglyot, számos ágyut és gépfegyvert zsákmányolt.

December elején a szövetséges csapatok megint támadásba mentek át és nyomásuk december közepén ingásba hozta az orosz tömeg egész frontját. Először Nyugat-Galiciában, azután Dél- és csakhamar Észak-Lengyelországban északi irányba vonultak vissza az orosz seregek.

Az oroszok tehát milliók seregeket állítottak a szövetségesek ellen novemberben. Azóta dacára egyes csoportosításuknak és félelmetes számbeli fölényüknek a keletporoszországi határtól egészen a Kárpátokig nemesak hogy minden támadásukat megakadályoztuk, de az egész fronton száz kilométerrel visszahoztuk és ekközben több, teljesen megsemmisített hadtesttel gyengítettük erejét.

Csapatunk a fényes győzelme után a orosz időjárás december második felében és még január első heteiben is megakadályozta, hogy győzelmeiket tovább folytassák. A természet jött az oroszok segítségére és megvédte őket a talán tökéletes debaclétól. De nem tudták kihasználni azt az előnyt sem, amelyet az időjárás következtében ránk kényszerített pauza adott nekik. Megpróbálkoztak ugyan szárnytámadásokkal. Wloclawecnél, a Bzura mellett álló németeknek csaknem a hátában új harcok kezdődtek január végén. De a legutóbbi vezérkari jelentések már arról adtak hírt, hogy messze északra Wloclawec-től, Lipnóól, Sterpeonól és Bizeunól történtek összeütközések, ami bizonyítéka annak, hogy az oroszok nemesak hogy sikereket nem tudnak elérni itt, hanem ellenkezőleg, kénytelenek egyre tovább visszavonulni kelet felé.

A másik szárnyon — a Kárpátokban — mielőtt az időjárás megengedte, mindenütt támadásba mentek át csapataink. Ezeknek a támadásoknak legközelebbi eredménye volt a kárpáti szorosok teljes megtisztítása az oroszoktól. Természetes, hogy a havas hegységokban csak fáradtságosan és fokozatosan hatnak előre csapataink. Be kell várnunk a további következményeit ennek az eredménynek, amely kétségtelenül veszélyezteti az orosz főállás szárnyait. Mindamelett nincs kizárva, hogy az ellenség asszal fog válaszolni, hogy visszavonja centrumát a Niúától, Rawkától és Bzurától egészen a Visztula szakaszig és a San mögött.

Az időjárás által olyannyira megnehezített legutóbbi hetek legyűrésével a legnehezebbet ebben a nagy kampányban már kiállottuk. Hősi csapataink minden ellenséggel szemben legyőzhetetlennek bizonyultak, megbirkóztak a muszkák hatalmas túlsúlyával és a természet elemeivel.

A háború első, legnehezebb részét sikeresen kiállottuk. További folyamára könnyen lehet ránk nézve kedvező jóságot felállítani.

Az orosz centrum megsemmisítése a németek célja.

(Rettentő harcok a Bzura-Rawka szakaszon. — Bukovina felszabadítása. — A duklai küzdelem.)

Tátrai tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, február 9.

Párisból jelentik: A „Temps“ leírja a Bzura—Rawka vonalon megkezdett német offenzíva óriási erejét. A német és osztrák-magyar seregek elmentes szárnyakon, a Visztulánál és a Kárpátokban döntő támadást intéznek. Ugy látszik, a németek előbb az egyik ellenséggel akarnak végezni, és azután következik a másik. Most az oroszokon van a sor. A „La Croix“ szerint a németek célja nem Varsó, hanem az, hogy az orosz centrumot megsemmisítsék. Az ütközet az oroszokra nézve még nem veszett el egészen.

Gyilkos tűzérési harcok.

Pétervár. A borzímow—humini csata valószínűleg titánok harca jellegét vette fel. Az ellenfelek egyformán hatalmasak, szívósak rettenthetetlenek és az ágyutús félelmes. A németek ágyúzása oly heves, hogy minden orosz fedezék egyszerre hét-nyolc lövedéket is kap. A borzímowi szeszgyár mellett a németek egy helyütt ötven gépfegyvert állítottak fel. Mind a két fél gyakran kísérelt meg rohamot, úgy, hogy a fedezékek előtt valóságos ballusztrádót alkottak a halottak.

Visszavonulnak az oroszok a Bzura-Rawka közt.

London. Angol haditudósítók pétervári jelentése szerint a németek a Bzura és a Rawka vonalán teljes erővel támadnak. A Morningpost katonai szakírója közli, hogy a németek a Rawka mentén megindított általános offenzívája szorosan összefügg a Kárpátokban megkezdett akcióival.

A Sacoló nak jelentik Pétervárról: Óriási méretű csaták vannak folyamatban ez idő szerint a Visztula és a Rawka között, ugyisintén a Kárpátokban is. A németek tömör csapatösszetevésekben támadnak. Egyidejűleg tekintélyes osztrák-magyar csapatösszetevések és német hadtestek óriási erőfeszítéseket fejtenek ki, hogy az orosz centrumot a Kárpátokban áttörjék. A Rawka mellett a tűzérési éjjel-nappal a leghevesebben működik. A tömeges szuronytámadás következtében a csatator rémítően fel van dúlva. Több helyen az oroszok eredménytelen szuronytámadások után feladták hadállásaikat, hogy állítólag sokkal kedvezőbb pozíciókba vonuljanak vissza.

Új támadás a Varsót védő hadállások ellen.

Genf. Londoni lapok, még pedig a legtekintélyesebbek, varsói táviratokat közölnek, hogy a németek ismét előnyomultak s ezuttal döntő támadást keztek az orosz hadállások ellen, a melyek Varsót védik. A küzdelem ez idő szerint még javában folyik. Varsó környékéről tisztán hallatszik az ágyudörgés, ha a szél arról fúj. Egyre újabb orosz segédes csapatok mennek a harcmezőre a Varsóban levő tartalékokból.

Feltűnően nagy az csapatok között a lovasezredek száma, a melyek Varsó nyugati részén vonulnak ke-

resztül. Ezt a fegyvernemet eddigelé a Varsó előtt lévő harctéren alig alkalmazta az orosz hadvezetőség. A jelekből következtetve Varsó körül nagyon véres a csata, éjjel-nappal szállítják a sebesülteket a varsói tábori kórházakba, a melyek már zsúfolva vannak.

Az utóbbi napokban sűrűn keringtek német repülőgépek Varsó fölött, de igen nagy magasságban szállottak, s bombákat nem hajgáltak le.

Varsó sötétben.

Varsó, február 9. Varsóban január 31-én tették az első kísérletet, hogy az egyes városrészek világítását beszüntessék. Este eloltották az összes gáz- és villamos lámpákat. Az utcára néző valamennyi ablakot el kellett függönyözni, sőt a házak belsejében is el kellett oltani a villanyt. A közúti vasú és az autómobilok lámpáit eloltották, úgy, hogy csakhamar az utcákon minden forgalom megszűnt és a város teljesen kihaltnak látszik.

Menekülnek az oroszok Bukovinából.

Beszterce: Csapatunk tegnap megszállották Gurahumort. Laurentiew orosz tábornok Radautz tele menekül. A Dornawatra-Kimpolung vonalon helyreállított a vasúti forgalom. Egy másik ellenséges oszlopot a Ploiska-szoroson keresztül üldözték csapatunk. Dornawatraba a hatóságok visszajöttek már. Evreimow kormányzó elhagyta Csernovitzot.

Burdujeni, február 9. Az osztrák-magyar és német csapatok diadalmas előnyomulása, a mely az orosz hadsereget a körülzárás veszedelmével fenyegette, az oroszokat menekülés-szerű visszavonulásra kényszerítette. Csapatunk az ellenséget erőiesen üldözték. A harcmezőket az orosz halottak százai borítják és Sucavába egy egész vagon orosz holttest érkezett. Valamennyi elesett orosz tiszt. Szombaton reggel Jadovi orosz parancsnok elrendelte Sucawa kiürítését. Kivonulásuk előtt az oroszok boszúból mindent kiraboltak. Többek közt Bodnarecu román lelkészt is kifosztották, lovait, kocsijait elhurcolták és mintegy 150 korona készpénzt a fosztogatók között kiosztották. Hotinceau dr.-tól ezer koronát raboltak el. Miután az oroszok a várost elhagyták, Sucawa lakossága, amely az oroszok elől elrejtőzött, nagy tömegekben lepte el az utcákat és ünnepelte fegyvereink győzelmét. Az oroszok ma Radautzot is kiürítették.

Dornawatra, február 9. Az oroszok visszavonulása menekülésre történik. Ide érkező jelentések szerint Szucsawa már ki van ürítve és ezzel körülbelül százharminckilométernyi kiterjedésű bukovinai terület került ismét birtokunkba. Az oroszok menekülésnek irányva Csernovic. A lakosság mindentől beborította a városot. A városban a lakosság meglepetést keltett, hogy a Dornawatra és

Szucsawa között levő nagy iparvállalatok és gőzfürészek teljesen sértetlenek. Mindenki el volt rá készülve, hogy a sok millió koronát érő ipartelepeket az oroszok el fogják pusztítani. A Gurahumora, Kimpolung, Dornawatra, Frassin és egyéb községekben levő ipartelepek tisztviselői, akik a határon tartózkodtak, már tegnap székhelyeikre utaztak.

Bukovina felszabadítása a szomszédos román határmenti községek lakosságára is igen mély benyomást gyakorol.

Duklánál meggyengült az orosz támadás.

Ungvár. Az oroszok duklai támadásai az utolsó huszonnégy órában meggyengültek. A Homonába hozott sebesültek javarésze orosz katonák, a kiket menekülés közben hagyott hátra az ellenség. Dukliánál negyven több hadtestet összpontosítottak az oroszok. Az ütközet a mi javunkra fejlődött ki.

Kopenhága. Az orosz lapok közlése szerint a Kárpátokban a Dukla és Wyskov közti szakaszon a leghevesebb a harc. Kisebb arányú mérközés volt Szvidniknél is. A vereckei szorosától északra, Takholka mellett is heves támadást intéztek az osztrák-magyar német csapatok az oroszok ellen. E mérközés a február 5-iki hivatalos jelentés szerint azzal végződött, hogy az oroszok kénytelenek voltak visszavonulni. A Tatár-szorostól északra, a wyskowi dombokon február 5-ikén az orosz hivatalos jelentés szerint még folyt a harc.

Az orosz rémuralom.

Varsó. A legutóbbi napokban negyven tekintélyes lengyel, közöttük Zawadski dr. és Dzewolski ügyvédek letartóztatottak. A letartóztatás oka hivatalos jelentés szerint aurofilizmus.

Pétervár. Az orosz дума budget-bizottságában Kerensky képviselő arra figyelmeztette a kormányt, hogy Galiciába hivatalos minőségben olyan egyéneket küldjenek, akiknek múltjuk nagyban kompromittálva van. Többek között a rigai titkos rendőrség főnökét, Gregust is Galiciába küldték. A munkás sajtó üldözése annyira megy, hogy a Nasa Shisn-t konfiskálták, még mielőtt a sajtóból kiküldt volna. A belügyminiszter kijelentette, hogy az újságot azért kobozták el, mert forradalmi cikkeket akart közölni.

Éhínség orosz kerületekben.

Odessza. A városban nagy éhínség uralkodik. A vasutak türehelese és waggonhiány miatt a gabona ideszállítás minimumra redukálódott. A vasútrayonbizottság elhatározta, hogy naponta negyven waggont bocsát rendelkezésre, hogy a szükseget némileg enyhítse.

Kopenhága. Nyugat-Oroszországban a nagy drágaság miatt a lakosság körében lázongások vannak.

Orosz sorozás — Galiciában.

Bécs, február 9. Több legegyszerűbb lap jelentette, hogy az oroszok Galiciának átulva megkezdtek a lakosság között. Az ellenség megkezdte a városok elleni támadást. Még ennél is előbb a városok elleni támadást. Később a és Na wara kerületekben. A városok elleni támadást a „Pearl“ penitencia nyaból, mely angol tolvajok vezetésével a határmentes és kerületi lakosságok elleni támadást megkezdte. A városok elleni támadást az oroszok a városok elleni támadást.

Pau tábornok uj haditerve Oroszország számára.

(A francia generális misziója. — Tehetősen orosz hadvezérek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 9.

A Berliner Tageblatt katonai szakértője, Moraht őrnagy írja:

— Többnyire valamely hadsereg kritikus helyzetének a jele az, ha a sajtó a hadvezér új haditerveiről ír. Oroszország jelenlegi hadi helyzete is sok tollat ösztönzött a cári birodalom legközelebbi és távolabbi céljainak megírására. Az angol és francia lapok tanácsadó tevékenységének bizonyos keserű mellékise van, amely a nem teljesült remények érzetében szokott vegyülni. Pedig sokszor igaztalanul vádolták az orosz hadvezetőséget és saját bajukban hálátlanul nem vették figyelembe azt, hogy milyen lényegesen nagyobb értékű az 1914-es kezdetbeni haditerv, mint *Kuropatkin* operációs terve volt. A hatalmas orosz hadsereg 1904-ben — miután tizenegy évig dolgozta és egészítette ki Japán elleni haditervét — csak a tiszta defenzívára szorítkozott. A Németország-Ausztria-Magyarország ellen készült haditerv levéllel ezelőtt még szintén hasonló alapelven épült. Oroszország felvonulási területét mélyebbre kelet felé helyezte és az volt a terve, hogy Lengyelországot és a Visztula-bázist kezdetben feladja. Francia befolyás következtében mellőzték ezt az „időrabló defenzívát.” Míg Oroszország a japánháborúban az 1812. évi hadjáratot vette mintául, addig 1914-ben teljesen offenzív módon cselekedett. Ennek így kell lenni mert Franciaország és Anglia akarják. És ha Franciaország az orosz haterre küldte Pau tábornokát, ez azért van, mert szeretné befolyásolni az új haditervet és ellenőrizni annak keresztülvitelét. Természetesen offenzív szellemben. Mert ha Londonban és Párisban a háboru tartama állítólag nem is játszik szerepet, mégis rendkívül kellemetlen lenne a nyugati hatalmaknak egy 1812-es mintájú orosz haditerv. Pau tábornok, a kiméletlen offenzív ember, aki a *Vogezekben* nem talált teret a maga tevékenysége számára, nehéz hivatalt foglal el. Az orosz gyalogság számbelileg és harci értékben erősen meggyöngyült és felgyverzése sincs már azon amagaslaton, mint kezdetben. Az orosz lovasság mindenütt méltatlannak mutatkozott tömegéhez képest. Az orosz tüzérség kezdi beismerni, hogy a szövetségesek nehéz ágyúinak hatásával szemben elmarad. Igen kétséges az is, vajon a nagy anyagvesztés képessé teszi-e még az oroszokat az offenzívára.

Tájékozódni akar Pau generális az orosz tisztek és legénység offenzív szelleméről? Megkönnyíthetnénk ezt, ha átadnók a sebesületlen orosz foglyok és szökevények számának hivatalos adatait. Amikor az új orosz haditervet illeti, úgy látszik elmondhatjuk róla Moltke szavait, hogy „a hadműveletek kezdete óta mindenben bizonytalan azonkívül, amit a hadvezér akaratában és tetterében saját maga bir.” Csak a történelem fog majd ítéletet mondani Nikolaj Nikolajevics nagyherceg értékéről. Az akaratának és tetterének bizonyos, most már felismerhető fokát nem lehet tőle eltagadni, de hogy elégséges lesz-e az új offenzív terv keresztülvételére, az nagyon is kétséges. Talán egykor hasonló szavakkal fog panaszkodni, mint *Kuropatkin*, hogy mindenütt cserben hagyták.

Természetes, hogy az orosz hadvezetőségnek foglalkoznia kellett új haditerv felállításával, mióta a nagy offenzív Lengyelországban összeomlott. Egy több milliós hadsereg egységes vezetéséhez és sikeres felhasználásához az még szükségesebbnek látszik, mint a korábbi háborúk sokkal kisebb hadseregeinél. Az orosz tiszteknél egyébként jóval inkább szükség van erősebbi vezetésre, mint másutt. Ezenkívül minden haditervnek számolnia kell a politikai összhelyzettel és a háboru politikai céljával. A küzdő felek erőinek összehasonlításával is törődik a számító haditerv. A háboru fél esztendeje az erőviszonyokat lényegesen eltolta. Éppen így eltolódtak sikerek és balsikerek által a hadseregek katonai céljai. Oroszországnak, ha nem akarja saját magát megtéveszteni, le kell majd mondania Németország elleni katonai céljairól és lényegesen mérsékelni kell az Ausztria-Magyarország elleni célokat. Az új haditerv főmomentuma azonban az a kérdés marad, hogy hol és hogyan csoportosítsák újra erőiket. Mindaz, amit Anglia és Franciaország sajtójában erről irnak, fizetett munka, amelynek megtévesztés a célja. Semleges kritikusok már közelebb jönnek az igazsághoz. De ők is csak kombinálnak. A mi hadvezetőségünk és vezérkarának feladata természetesen az, hogy minden orosz sakkhúzásra ellenhúzással tudjon felelni.

H I R E K. LEGÚJABB.

Érkezett éjjel fél 3 órakor.

(Táviróda, cenzurázva.)

Berlin. A porosz képviselőház mai ülésén az ölnök megnyitó beszédében ezeket mondotta:

— A Ház legutóbbi ülése óta az ország derék csapatai újabb hervadhatlan dicsőséggel övezték zászlóikat. Természetes, hogy a borzasztó áldozatok, amelyeket a háboru megkövetelt a néptől, még nem szűntek meg és tovább fognak emelkedni, mert talán még sokáig nem érünk el a célhoz. De törhetetlen akaratunk: hogy kerüljön bármibe is, kitartunk a végső és teljes győzelemig, mely megéri ezeket az óriási áldozatokat is.

Elsőnek a pénzügyminiszter szólalt föl, aki ezeket mondta:

— *Sosem támadtak meg gyalázatosabb módon békés népet, mint a mi népünket. A támadó ellenségek azonban elszámították magukat. Csapatáink ellenséges területen állanak és már sok veszteséget okoztak az ellenségnek. Az állami háztartás sinyleti ugyan a háborut, de a gazdasági életet rendes kerékvágásba terelték. Miután Anglia minden élelmiszer behozatalt elzárt a tengerentúlról, kizárólag saját termésünkre vagyunk utalva. Azonban így is képesek leszünk az országot kenyérrel és hussal ellátni. Anglia nem fog kiéheztetni bennünket és végig tudjuk küzdeni a háborut. Elég élelmiszerünk van, dicső csapatáink pedig győznek és így alapos reményünk lehet az ellenség letiprására.*

Gent. A caobanyi hadbírósg kivégeztette Kurt német követségi tisztviselőt, akit franciaellenes propagandával és hazítás kísérletével vádoltak meg. Két társát kényszermunkára ítélték.

Pétervár. A kadetpárt vezére egy gyűlésen beszédében annak szükségességét hangoztatta, hogy a háborut végig folytassák mindaddig, míg Oroszország győzelmesen nem kerül ki a háboruból. Oroszországnak szüksége van arra, hogy birtokába vegye Konstantinápolyt.

Pétervár. A pétervári helytartó elrendelte, hogy azokat az osztrák-magyar és német alattvalókat, akik január huszonnyolcig Péterváron maradtak, Tomszkba száműzzék.

Pétervár. A szent szinódus óhajára cári ukázzal az oroszországi görögkatolikus püspökségeket megszüntetnek kijelentették, mert ez a vallás Oroszországban tiltott vallás.

Milano. A király dekretumot bocsátott ki, amelyben eltiltotta huszonnégy, vetemények és takarmányfélék kivitelét Olaszországból bármely államba.

— Az új közös pénzügyminiszter eskütétele. Bécsből jelentik: Körber dr., az új közös pénzügyminisztert ma délelőtt tizenegy órakor eskették föl. A felesketés után a pénzügyminiszter kihallgatásra jelent meg a királynál.

— Előléptetett aradi tartalékos tisztek. A király tartalékos hadnaggyá nevezte ki Szepessy Gyula, Pap Sándor, Martinek Ferenc, Schiffer Ede, Mittermayer Ödön és Kovács László 33. gyalogezredbeli tartalékos zászlósokat. Tartalékos huszár főhadnagy lett Kunz Román tartalékos hadnagy 12. huszárezredben, tartalékos huszárhadnagy Halmai Barna 3. huszárezredbeli tartalékos huszárszászlós, tartalékos tüzérhadnagy, lovag Vest Feodor és Lócs Rezső dr. a kassentmiklósi 7. lovastüzér osztálybeli tüzérszászlósok. Mindezen előléptetések 1914. november 1-iki ranggal számítanak.

— Osztrák és közös miniszterek Budapest. Bécsből jelentik: Az osztrák kereskedelmi és honvédelmi miniszterek ma délután Budapestre utaztak. *Stürgkh* gróf miniszterelnök a földmívelésügyi és pénzügyminiszterrel éjjel utaztak el Bécsből Budapest felé.

— Hindenburg tábornok mindennapos áldozó. Érdekes és meglepő hírt olvasunk az *Örökimádás* című folyóirat most megjelent februári füzetében. Hindenburg tábornok, ez a vasember, ki világraszóló diadalával már eddig is halhatatlan nevet vívott ki magának — a világháboru történetében, — mindennapos áldozó. Odahaza, Berlinben a Szent Lajos templomban járul naponként feleségével együtt az ur asztalához, a táborban pedig állandóan mellette van egy katolikus tábori lelkész, aki miséje közben neki az oltáriszentséget nyújtja. Ez a rövid hír bizonyára jóleső örömmel tölti el mindazok lelkét, akik a mély vallásosságot és az ur félelmét eddig is az ember legértékesebb tulajdonságának s a történelem példáira hivatkozva az igazi nagyság elengedhetetlen kellékének tartották, s akik a mostani nagy világfelfordulástól a vallási élet megújulását várják.

— Halálozás. Özv. Gränner Simonné született Schreyer Rozália életének 94-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 10-én délelőtt 10 órakor megy végbe Petőfi-utca 1. számú gyászszobából. Az elhunyt urnó halálát számos gyermek, unoka, déd- és ükunoka gyászolja. (Minden külön értesítés helyett.)

— Az aradi vörös kereszt-egylet részére újabban érkezett pénzügyadományok sorában ma Sztójakovits Milán gyűjtéseként 14 korona 66 fillér szerepel. A szedési hibából tévesen kimutatott összeg helyesen és valójában 141.66 korona.

— Gyöngéd figyelemmel kell bánni a hadbavonultak családjaival. Az ország különböző részéből panaszok érkeztek a belügyminiszterhez, melyek szerint a községi előljáróságok nem mindig járnak el kellő odaadással és kellő figyelemmel a hadbavonultak gyámol nélküli és hozzájuk forduló családtagjaival szemben. Ismételt felmerült az a panasz, hogy a községi előljáróságok a hozzájuk forduló családtagokkal nem mindig olyan hangon érintkeznek, amely hangot a közhivatalokban mindenkivel szemben, de főleg a hadbavonultak gyámolítására szoruló családtagjaival szemben használni kell. A belügyminiszter szerint a jegyzői kar úgy a béke, mint most a háború idején, számos jelét adta nemcsak a közigazgatási, de a szociális kérdések iránt való fogékonyságának is. Nem tudja, nem akarja a belügyminiszter föltételezni erről a munkában és a közérdekért való lelkes küzdelemben kipróbált jegyzői karról azt: ne éreznék át, hogy e nehéz időkben mivel tartozik a hadbavonultak családtagjainak. Meggyőződése, hogy a szóban levő panaszok csak szórványosak lehetnek. De hogy még így se fordulhassanak elő, a belügyminiszter felhívta a törvényhatóságok fejeit, — így Aradmegye alispánját is, hogy utasítsák a községi és körjegyzőket, hogy a hadbavonultak gyámolításra szoruló családtagjainak panaszait mindenkor azonnal és a legnagyobb lelkiismeretességgel vizsgálják meg és amennyiben a panaszt indokoltnak találják: a legteljesebb odaadással igyekezzenek mindent elkövetni, hogy az tényleg orvosolható is. Ami pedig azt a hangot illeti, amelyet minden féllel, de főleg a hadbavonultak családtagjaival használni kell, elvárja, hogy gyöngédség és figyelem nyilatkozzék meg a községi előljáróságok minden szavában, minden tettében azok iránt, akiknek hozzátartozói életük árán is, a hazáért harcolnak. Elrendeli a belügyminiszter, hogy a járási főszolgabírák a rendeletek érvényét szerezzék és abban a nemvárt esetekben, ha netán mégis visszaélés fordulna elő; intézkedjenek a felelősi uton való megtorlás iránt.

— A kiütéses tifusz. A kiütéses tifuszjárványnak ma újabb betegek akadtak. A néhány nappal ezelőtt Aradra szállított sebesült katonák között, akiket a Kossuth-utcai lakótelepbe helyeztek el, történt a megbetegedés. A tifuszos katonát természetesen szigorúan elkülönítették társaitól és minden intézkedést megtettek, hogy a sebesültek között a járvány ne terjedhessen tovább. A vár teljes lezárásának ügyében ma még nem történt erőltetett intézkedés és így Varjassy Lajos polgármester elhatározta, hogy az esetben, ha még a holnapi nap folyamán sem oldják meg a polgárság teljes megelégedésére és megnyugvására a vár lezárásának sürgős kérdését, akkor legjobb belátása szerint önmaga fogja elrendelni azokat az intézkedéseket, amelyeknek segítségével a járvány terjedésének veszedelmét elhárítja a város lakossága felől.

— A várbeli tiszt kórház és az önkéntes ápolónők. (A következő levelet kaptuk:) Arad városában az egészségi ügyek tárgyalása élen foglalkoztatja a közönséget. A helybeli lapokban olvasható közlemények kiterjedtek a tiszt kórház egészségügyi szolgálatára és azon nehézségekre is, amelyeket a beteg tiszt urak levél alakjában a város polgármesteréhez intéztek. Az érdekeltek sajnos tapasztalták, hogy a levélben felsorolt panaszok érdemleges része nem lett közölve, holott azoknak orvoslása volt az indító ok. Ellenben a közleményeket félreértették és úgy magyarázták, mintha azok az orvos urak mulasztásait akarta volna feltüntetni. Ettől távol állott minden szándék, sőt hangsúlyoztatták a működő orvosok iránti teljes elismerést. A cél csupán az volt: az önkéntes ápolónők tényleges szükségességét kimutatni és beigazolni, hogy ezek nélkül az eddigi példás rend és tisztaság fel nem tartható. (Tegnap a járványbizottság ülésén csakúgy kissé meglepő hatása volt a sebesült és beteg tisztak leveleinek és így a felvilágosítások szükségesek is voltak. Arról azonban a város egészségügyi érdekeinek szem előtt tartásával szó sem lehet, hogy a várba, vagy más kiütéses tifusszal fertőzött területre a városból önkéntes ápolónők járjanak. A szerk.)

— A buza maximális ára. A hivatalos lap mai száma közli a miniszterelnök rendeletét a buzáért követelhető legmagasabb árra vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról. A rendelet a következő:

A buza tekintetében a 8682-1914. M. E. számú rendelet 1. § a akként módosul, hogy az annak értelmében 76 kg.-os súlyminőség alapján hatóságilag megállapított legmagasabb ár a jelen rendelet életbelépte napjától kezdve 2 %-nál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenként 73 kg.-os súlyminőségű, egészséges buzára vonatkozik. Amennyiben a buza idegen keverék mellett 73 kilogrammnál nagyobb, a megállapított legmagasabb ár a hektoliter-súlykülönbözethet minden teljes kilogramja után, de legfeljebb 3 kilogram súlykülönbözethet, husz fillérrel emelkedik. Amennyiben a buza hektoliterjének a súlya 2 százaléknál nem több idegen keverék mellett 73 kilogramnál kisebb és pedig 73-70 kilogram, a megállapított legmagasabb ár — a hektoliter súlykülönbözethez való tekintet nélkül — 60 fillérrel csökken. Ha a buza két százaléknál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett 2-2 százaléktöbblete után a megállapított legmagasabb árból 100 kilogrammonként 40 fillért le kell vonni. E rendelet életbeléptének napjától kezdve a liszt legmagasabb kiszámításánál is a 73 kilogrammos súlyminőségű, két százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó buzának métermázsánként megállapított legmagasabb árát kell alapul venni. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe és ezzel a nappal a 8.682/1914. M. E. számú rendelet 3. §-ának 1. bekezdése hatályát veszti. A jelen rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjedt.

— Városi villatelek eladás. A nyári színház mellett lévő telket, ahol tavaly az ideiglenes jégpálya volt, tudvalevőleg parcelláztatja a város és villák építésére eladja. A mai tanácsülésen tárgyalta Reisinger Sándor dr. ajánlatát, aki 464 négyszögölnyi parcellát ajánl venni, és négyszögölnként negyven koronát hajlandó fizetni. A tanács az ajánlatot elfogadta, de azzal a feltétellel, hogy a villa építkezését még az 1915 évben be kell fejezni, vagy ötezer korona kötbért kell fizetni a vevőnek.

— Képviselőválasztás az I. kerületben. Budapestről jelentik: Budapest főváros központi választmánya február 22-én tüzte ki a képviselőválasztást a Szabeny Antal dr. halálával megüresedett I. kerületben. A kerületben Hegedüs János dr. lép fel jelöltként. Hegedüs dr. az első kerület függetlenségi pártjának elnöke és egyike a legrégebb fővárosi bizottsági tagoknak. Választási helyiségül az I. kerületi Krisztina-téri iskolaépületet jelölték ki.

— Pályázat katonai és boszniai vasúti szállításra. A hadügyminiszter ágydeszkák és vasállványok szállítására, a bosznia-hercegovinai vasutizgatóság pedig a legkülönbözőbb iparcikkek szállítására hirdet pályázatot február 15. lejáratú. A pályázati feltételek megtekinthetők az aradi Kereskedelmi és Iparkamrában a hivatalos órák alatt. (9-2 ig.)

— Aradi csonka katonák műtagjai számára Braun Mór és neje Tolnai János dr. ravatalára szánt koszoru megváltásaként 20 koronát adományoztak.

— Száműzött finnek. Pétervárról jelentik: Kronstadt várának katonai parancsnoka Resch József finn alattvalót Edvárd és Adolf fiaival együtt a háború, illetve az ostromállapot tartamára Tomszkba száműzte Resch és fiai alaptalanul a lakosság körében izgalmat és nyugtalanságot keltő híreket terjesztettek.

— Aage Madelung Bárczy polgármesternél. Budapestről jelentik: Aage Madelung svéd költő, a Berliner Tageblatt magyarországi haditudósítója, aki Magyarországról írt cikkeivel nagy népszerűsége tett szert, jelenleg Budapestben tartózkodik. Aage Madelung ma délelőtt meglátogatta Bárczy István polgármestert.

— Koszoru-megváltás. Özv. Révész Adolfné Tolnai János dr. ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 20 koronát adományozott az aradi Vörös Kereszt Egyletnek.

— Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.

Parlamentari támadás Stere Constantin ellen.

(Mese az erdélyi utról. — Russzofil román képviselők interpellációja.)

Távírti tudósítás.

Bukarest, február 9.

A román kamara tegnapi ülésén rendkívül érdekes és a russzofil románokra jellemző interpelláció hangzott el.

Vericeanu képviselő kérdést intézett Bratianu miniszterelnökhöz; van-e tudomása arról, hogy Stere Constantin, a jassyi egyetem rektora Erdélybe utazott, a hol felszólította a románokat, hogy hűen küzdjenek mostani hazájuk lobogója alatt.

Cuza képviselő felszólalásában az interpellációhoz hozzáfűzte, hogy ő látta Steret, a mint a közoktatásügyi minisztérium automobiljában utazott Erdélyen.

Mortzun belügyminiszter közbeszól:

— Ez nem igaz!

Cuza ezután ezeket mondta még: Stere felszólította az erdélyi románokat, hogy küzdjenek Ausztriáért. Stere Constantin a miniszterelnök tudtával és beleegyezésével ment Erdélybe. Kérdést intézek a külügyminiszterhez is, vajon milyen szerepük van Costin-scu, Cantacuzino és Diamandi uraknak, aki külföldi utjukon immár a napot is megjelölik, amelyen Románia Ausztria-Magyarország ellen akciós fog lépni. Kérde a minisztert,

hogy ezen urak politikája nem irányul-e Románia semlegesége ellen?

Bratianu miniszterelnök kijelenti, hogy a hozzá intézett interpellációra nem válaszol. Kéri a kamarát, hogy tartsa fenn számára mind azt a bizalmat, amellyel eddig megajándékozta. Nem érti, hogyan lehet egyes parlamenti tagok esetéből általános interpellációkat előidézni. Kijelenti továbbá, hogy a közoktatásügyi minisztérium automobilját senkinek sem bocsátották a határon túli utra rendelkezésre. (Vajjon mit látott akkor Cuza képviselő?)

A román kamarában történt interpellációt megértéséhez tudni kell, hogy Stere Constantin a jassyi egyetem rektora lelkes híve Németországnak és Ausztria-Magyarországnak és így érthető, ha gyakran súlyos támadásoknak van kitéve a russzofil sajtó részéről.

Ujabbán az „Epoca” és az „Actionem Nationale” támadták meg Steret, akit most a román kormány félhivatalos lapja, a „Viitorul” vesz erőlyesen védelmébe.

— Hogy Stere Constantin — írja a „Viitorul” — személyes érintkezésben van a kettős szövetség követivel, az éppen olyan természetes, mint az volna, ha Filipescu urat a hármastente valamelyik követéhez ilyen vonatkozások fűznék. Egészen egyszerűen a személyes nézetekről és meggyőződéséről van szó, amelyek nem befolyásolhatják az ország magatartását, éppen úgy, mint ahogy a Párisban és Bécsben elhangzott nyilatkozatok sem befolyásolhatják azt.

Miután Stere Constantin a németek győzelmében bizik, csak természetes, hogy híve Romániának a kettős szövetséghez való csatlakozásának. Mivel pedig Filipescu a hármastente győzelmét látja valószínűnek, ő ennek az európai csoportnak az oldalán szeretné tudni Romániát. Ezen nézetek mindenike tiszteltetelméltó, ha azok eredője az őszinteség és érdekeltség nélküli meggyőződés.

Egyébként — írja a „Viitorul” — Stere Constantin nézetei és bizalma a németgyőzelmében senki előtt sem képeznek titkot.

Stere ezen meggyőződését a háború kezdetén a hírlapi cikkek hosszú sorában fejtette ki. Sokasem csinált titkot nézeteiből, mindig őszinte volt. Hát azért, mert nincsenek hasonló nézetei, Stere ne volna olyan jó román, mint mások. A nézetek lehetnek különbözők, de mindaddig, ameddig azok őszinték, nem szabad azokat gyanúval illetni. Stere Constantinának tehát jogában áll, épugy, mint Filipescu-nak a maga belátása szerint megítélni a helyzetet anélkül, hogy ezzel az országot megszállná. Az ország sorsát azok fogják eldönteni, akiknek ehhez a jogok és a lehetőségek a kezükben vannak. A román közvélemény már hozzá szokott ahhoz, hogy ne vegye komolyan azokat, akik kultuszt űznek abból, hogy lármás hazafiságuk leple alatt a belső békétlenséget szolgálják.

VÁROS ÉS MEGYE

A vágóhid új léghűtője. A törvényszaksági bizottság holnapi közgyűlése tárgyalja majd a vágóhídon felállítandó léghűtőkészülék kérdését. Az előkészítő tanácsülés ma foglalkozott az ügyvel és Lőcs Rozsó tanácsnok jelentette, hogy a készülék felállítása 28.000 koronába kerül. Ezt az összeget az autobusz alaphól veszi kölcsön a város és a vágatási díjaknak fél fillérrel való felemeléséből igyekszik behozni az építési költségeket. Azért emelik olyan minimálisan a vágatási díjakat, hogy a mészárosoknak ne legyen okuk emiatt megdrágítani a húst; mégis félni lehet tőle, hogy a husárak legközelebbi emelésénél ezt az indokolást fogjuk hallani a mészárosoktól.

Az új fertőtlenítő intézet költségei. A mai előkészítő tanácsülés foglalkozott a fertőtlenítő intézet felállításának kérdésével. Mint ismeretes, Nachtsbel Ödön főmérnök Budapesten tanulmányozta a kérdést és véleménye szerint száz ezer korona költséggel lehetne felépíteni egy teljesen modern, a város igényeinek megfelelő fertőtlenítő intézetet. A tanács a Birkás dűlőn akarja felállítani az intézetet, a mely a kolera és pestis, valamint egyéb ragályos betegségek elleni védekezést is hathatósan elősegíti. Elhatározták, hogy felírnak a belügyminiszterhez, a kit arra kérnek, hogy az építési költségeket vállalja magára, az intézet fenntartási költségeihez pedig azok fél összegével járjon hozzá.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi február hó 10-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaboknak. 89. A tanács jelentése az uttelepi Shone-csatorna mélyített szakaszán az egységár megállapítása tárgyában.

NEMZETI SZINHÁZ

Szerda, 1915. évi február 10-én:

A) Bérlet. A) Bérlet.

LIII.

Operetta.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Az Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank Részvénytársaság Igazgatósága mély fájdalommal jelenti, hogy intézeti ügyeje és egyik alapítója

Dr. Tolnai János

ügyvéd ur,

f. hó 8-án a Mindenható rendelkezése folytán elhunyt.

A megboldogult intézetünk fellendülése körül hervadhatatlan érdemeket szerzett. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

APOLLO SZINHÁZ.

Február hó 10-én szerdán és 11-én
csütörtökön.

Háborus aktualitás

a keleti és nyugati harctéren.

Az év első szenzációja SCHILDKRAUT
filmje

A házaló

dráma a világháborúból 8 felvonásban. Gyönyörű felvételek, német-magyar és osztrák csapatok teszik szenzációvá ezt a képet.

Eva fürdőkosztümben.

Szellemes vígjáték 8 felvonásban.

Az előadások 5 órakor kezdődnek.

FIFI

a garnizon kedvence

1908—1915.

Hirdetmény.

Az aradi sz. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokságnak 7492—1915 sz. megkeresése folytán közhírré tesszük, hogy ahadművelői terepen kívül levő kórházakban, vagy magán ápolásban elhalt, a legénységi állományhoz tartozó katonai személyek ellátási beadványaihoz az övegyek keresetképtelenségét és vagyontalanságát igazoló okmányok is szükségesek.

Az ellátási ügyek sörgős lebonyolítása céljából kívánatos ezen okmányokat felszólítás nélkül az elhunyt csapattestének pótlakulásához beküldeni.

Arad, 1915 február 5.

A városi tanács.

Nyomtatványok

osinos kivitelben készítenek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Eladó

2 darab 8 éves kurtirozott lipicai szürke kocsi, 16 szerzámmal és félfedeles kocsival.

Ugyanott 2 darab csikó tiszta lipica mindkettő részről) egyik 2 éves, másik 1 éves.

Értekezhetni lehet

őzv. Dr. László Gyulánénál Borosjenőn.

Telefon szám 16. 861

Értesítés.

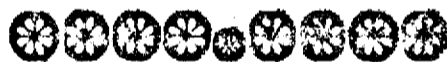
Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Baross-park kioszkjában modern és kényelmes kávéház és büffével ellátott helyiségeket rendeztem be, ahol kávéházi italok és ételek állandóan mérsékelt áráért szolgáltatnak ki.

A helyiségekben egész napot át szabad a bemenet, kivéve ha a jégpálya nyitva van.

Ujságok nagy választékban rendelkezésre állanak. — Szíves pártfogást kér kitűnő tisztelettel!

Geller Samu,

KAVÉHÁZ. 870

Eladók

és

veszek

Burgonyát,

Tarhonyát,

Szalonnát,

Disznósírt,

Szalmát,

Takarmányrőpát

métermázsánként és waggontételekben

Kalmár Endre Arad,

Asztalos S.- és Chorin-utca sarok terményüzlet.

Telefon 1025.

Hirdetmény.

Folyó hó 12-én reggel 9 órakor az aradi lóvásártéren a kisszentmiklósi ló-kórházból

kimustrált 24 darab ló

nyilvános árverésen el fog adatni.

Kisszentmiklós, 1915. február 7. 548

A kisszentmiklósi ló-kórház.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekedeznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő a „Melogen“.

Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

171
E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szörvestő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évében az Aradmegyei Közkórház számára.

57—915. eln. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 7004. eln. szám alatt elrendelte, hogy a lóosztályozások alkalmával nyilvántartási lappal ellátott lovak ezen minőségét a marhalevelek jegyzet rovatában azok kiállítására alkalmával fel kell tüntetni, még pedig úgy, hogy a nyilvántartásba vett lovak ebből minősége a marhalevelek felső szélére vezető „Hadi szolgálatra nyilvántartva” szövegű jegyzettel s a nyilvántartó lap számával jeleztessek. Elrendelte továbbá, hogy minden nyilvántartó lappal ellátott ló után a tulajdonjog igazolására mindig külön marhalevél álltassék ki, aminek képest tehát oly ló birtokosok, kiknek közös marhalevéllel bír több lóva van, a nyilvántartó lapokkal bíró lovakra vonatkozó külön marhalevél kiállítása a fent előírt nyilvántartási záradék alkalmazása céljából a marhalevél kezelő előtt 15 napon belül megjelenni tartoznak, míg oly ló birtokosok, kik nyilvántartásba vett lovaikra nézve külön marhalevéllel már rendelkeznek, csupán ezen utóbbi célból (t. i. a nyilvántartási záradéknak a marhalevélre vonatkozó részét) kötelesek a marhalevél kezelőnél jelentkezni.

Hasonló kötelezettség áll fenn akkor is, ha valamely nyilvántartó lappal ellátott ló ezen minősége egy későbbi osztályozás alkalmával megszűnik, vagy ha a nyilvántartó lap a polgármester által bevontott és ez okból a nyilvántartási záradék törlése válik szükségessé. A törlésnek a záradék áthuzásával kell történnie és ezt a marhalevél kezelőnek „töröltem” szóbejegyzéssel és névaláírással kell tanúsítania.

Az osztályozó bizottság által nyilvántartásba vett oly lovak birtokosai, kik az illető lovakra vonatkozó marhalevél birtokában még nincsennek, minden oly esetben, midőn marhalevél kiállításának szükségessége áll be, a marhalevél kezelőnek lovak nyilvántartott voltát bejelenteni és a nyilvántartó lapot előmutatni tartoznak. Az ezen rendeletben a lovak marhaleveleibe vonatkozólag tett rendelkezések az ösvérek, ösvér-szamarak és szamarak marhaleveleire is érvényesek.

Az a birtokos, aki ezen rendeletben előírt marhalevél váltást, illetőleg bejelentési kötelezettségnek nem felel meg, kihágást követ el s 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 15 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Felhívom ennélfogva azon ló birtokosokat, akiknek lovak nyilvántartási lappal vannak ellátva, hogy azok marhaleveleit 15 nap alatt a megfelelő eljárás végett a marhalevél kezelőnél bemutatassák, mert ellenes esetben ellenők a kihágási eljárás folyamatba fog tétetni.

Arad, 1915. január hó 27-én.

Greén, főkapitány.

Költözők

figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3861

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Viszont-eladóknak!

Nagy választék: Casztorszokni, lábszárvédő, térdmelegítő, hősapka, katonai keztyű (szürke), érmelegítő, haskötő, férfimellény (szürke és fekete) tricot-ing, tricot-nadrág, katonai flanel-takarókban 545

Häring, Grünfeld és Ungár nagykereskedők. Temesvárott.

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket s minden szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Anyák figyelmébe.

Legjobb norvég csukamájolaj.

Egy üveg ára

K. 1-80

Kapható:

Wajdits György

„TURUL”

gyógyszertárában

Arad (Karolina-u. és Ferenc-tér sarok.)

7—1915 eln. sz.

Hirdetmény.

1914. évi augusztus hó 8-án a lakók bejelentésének pontos teljesítésére nézve a város közönségét a szigorú következményekre való figyelmeztetés mellett hirdetés útján felhívtam volt.

Min hogy ennek dacára sürűn fordulnak elő esetek, hogy a szállásokon, valamint magán szállásokon megszárt egyének bejelentve nem lesznek, figyelmeztetem tehát mindazokat, akik a bejelentés eszközésére kötelezettek, tehát háztulajdonosokat, szállásadókat, szállodásokat, hogy a náluk megszártó egyéneket (lakók, vendégek, rokonok stb.) a megszártás után 24 óra alatt a bejelentési hivatalban feltétlenül bejelentsék, mivel a mulasztók az 1912. LXIII. t. c. 6. §-a alapján 600 koronáig terjedő pénzbüntetésen kívül 2 hónapig terjedő elzárással is fogják büntettni.

Ezen hirdetményem minden ház udvarában védett és könnyen hozzáférhető helyen kifüggesztendő

Arad, 1915. január 5-én.

Greén
főkapitány.

Használt ólom

megvételeire kerestetik.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jelige alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni. A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Urinő”

Jelzett időben nem lehettem ott, kérem írjon „Urinő” jellegre a kiadóba. 577

ALKALMAZÁST NYER.

Csigórászállás

Jegyzőségnél közgazdatisági teendőkben jártas irnok, végrehajtó havi 100 korona fizetéssel alkalmazást nyer. Jegyző. 561

Keresek

Egy fűszerszakmában teljesen járta, románul is beszélő jó bizonyítványokkal rendelkező kereskedősegedet. Ajánlatokat kér a fizetési igény megjelölésével Kugel Sándor Brád Hunyad megye. 547

ALKALMAZÁST KERES.

Jó bizonyítványokkal

rendelkező nő szakácsnőnek ajánlkozik. Cím József főherceg-ut 8. sz. a házmesternél. 562

Mosó- és vasalónő

házakhoz ajánlkózik legolcsóbb árért. Cím Kovács Julianna Edels-pacher-u. 6 c. ajtó 8. 568

KIADÓ LAKÁS.

Két szobás

garson utcai lakás külön bejárattal központi fűtés, villany, szemben a Baross-parki kioszkkal május 1-re kiadó. Bővebbet Apponyi Albert-körut 8. II., 12. ajtó. 565

1 üzlethelyiség

lakással együtt, 1 kétszobás udvari lakás előszobával, május 1-re kiadó Thököly-tér 4. szám. 506

Orczy-utca 8 szám

alatt 2 szobás lakás, központi fűtéssel és állandó melegvíz ellátással azonnalra, vagy május 1-re kiadó. 349

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

2 szobából

álló csinos udvari lakás, a konyhában vízvezetékekkel, május 1-re kiadó. Florián-utca 6/b sz. 3-ik ajtó. 510

Varjassy Lajos-utca 120. sz. hátsó egy utcai kétszobás lakás elő- és fürdő szobával május 1-re kiadó. Bővebbet Fábrián építésznél Kápolna-u. 6. sz. 526

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnalra, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Kiadó!

Csinos, kényelmes két szobás kertű lakás fürdőszobával, mellékhelyiségekkel Rákóczi-utca 25 szám alatt. 387

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy 9 HP.

4 üléses automobil 1000 koronáért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 519

Veszek

Aradi Kereskedelmi Bank R. T. részvényeket. Csakis az ár megjelölése mellett, melyek „Részvény” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők, ajánlatokra reflektálnak. 567

INGATLAN.

Akác utca 6 szám

ház nagyon előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet a Kereskedelmi Banknál. 566

KÜLÖNFÉLÉ.

Elsőrendű

masamód és tanuló lányok felvételnek, ugyanott csillárt, ültetberendezést és tükröt veszek. Porray u. 8. Dávidné. 568

A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk

ha a befűtésnél

olcsó alágyújtásra való papírt

használunk. Kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Fogak

huzása, tömése, fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, rágásra kitűnőek, készülnek 3091

Halmos

fogtechnikai termében Asztalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarok, 171

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.

577—1915. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál évi 1400 kor. fizetés, 200 kor. városi pótlék, és 640 kor. lakbérrel em nyel javadalmazott adó végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felbivom mindazokat, akik ezen állást elnyerint oh-jtják, hogy az 1888. évi i. t. c. 19. §-ában megkivánt kézettségüket igazoló bizonyítványal és esetleg másutt elöltött szolgálattal idejüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérelmeiket, Arad sz. kir. város törvényhatóságához cím szer hivatalomba 1 évi február hó 15-ig nyújtják be.

Az állás a városi törvényhatósági bizottsága által választás útján fog betölteni.

Arad, 1915. február 1-én.

Varjassy polgármester.

Villany olcsóbb, mint a petroleum!

Villamos világítási berendezéseket jutányosan eszközöl

502

Koch Dániel

villanyszerelő Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

1777—1915.

Hirdetmény.

Hivatalomnál vezetett nyilvánosság adataiból az tűnik ki, hogy egyesek által katonai célokra eladott lovak, szarvasmarhák, szamarak, öszvérek juhok, kecskék, és sertések visszatartott marhaléveleit mai napig sem szolgáltatják be. — Felbivom ennél fogva mindazokat, kik ilyen marhalévelel birtokában vannak, hogy ezen marhaléveleket jelen hirdetmény közösetéletől számított 48 óra alatt hivatalom állateg-szszégügyi osztályánál szolgáltatassák be.

Figyelmeztetem egyben az érdekelteket, hogy a ka'onaság részére eladásra szánt állatokat mindenkor lássák el szabályszerű marhalévelel és eladás esetén a marhalévelet az állatral együtt annál is inkább adják át a vásárlással megbízott bizottságnak, vagy közegnek, mert a ki az eladott már birtokában nem lévő állatra vonatkozó marhalévelet visszatartja illetve a fent kitett idő alatt be nem szolgáltatja; az eladást szabályszerű marhalévelel nélkül eszközöl, az ellen a 78948—895 sz. F. M. R. illetve az 1888 évi VII. t. c. 154 § a.) pontja alapján a rendőri büntető eljárást teljes szigorral megfogom indíttatni.

Arad, 1915. január 28.

Greén főkapitány.

TYPHUS

ELLENI SERUM

(csak orvosi rendezetre.)

Kapható:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. szám.